

HRVATSKI VOJNIK

PRINTED IN CROATIA

0 2 4 1 0

ISSN 1330 - 500X

9 17713301500003

EUR 2,10 / CAD 3,00 / AUD 3,30 / USA 2,00 / CHF 3,50 / SLO EUR 1,80 / SEK 17,00 / NOK 17,00 / DKK 15,50 / GBP 1,30

VOJNOOBAVJEŠTAJNA BOJNA HKoV-a

KUMULUS 010

RAZGOVOR

general-pukovnik
Mladen Kruljac

HKoV za
današnje i
buduće izazove
suvremenog
ratovanja

MEĐUNARODNA SURADNJA

MEĐUNARODNI KAMP
DOČASNIKA ZA BOLJU
SURADNJU I JAČE
PARTNERSTVO

ELEKTROOPTIČKA OPREMA
ZA SPECIJALNE POSTROJBE

25. lipnja

Dan državnosti RH

Čestitamo

18

Međunarodni kamp dočasnika za bolju suradnju i jače partnerstvo

Cilj Međunarodnog kampa dočasnika jest afirmirati međunarodnu suradnju dočasničkih zborova, povećati stupanj znanja i specifičnih vještina dočasnika, razmijeniti iskustva u radu, unaprijediti međusobno poznavanje i potaknuti daljnji razvoj dočasničkih zborova zemalja sudionika, te polaznike kampa upoznati s povijesnim i kulturnim naslijeđem Hrvatske

10

KUMULUS 010

RAZGOVOR
general-pukovnik
Mladen Kruljac,
zapovjednik HKoV-a

4

HKoV za današnje i buduće izazove suvremenog ratovanja

Svjesni smo posljedica koje nosi sadašnje vrijeme recesije, ali ćemo sveobuhvatnom štednjom i racionalizacijom uspjeti izvršiti sve zadaće i nećemo ugroziti obuku, postignuti standard te borbenu spremnost HKoV-a

Naslovnicu snimio Davor KIRIN

MORH I OSRH

- 9 **NOVOSTI IZ MORH-a i OSRH-a**
Sastanak ministara obrane NATO-a u Bruxellesu
- 12 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
MORH obranio prvo mjesto
- 13 **HRVATSKO VOJNO UČILIŠTE**
Seminar o snagama za specijalne operacije
- 14 **SIGURNOST NA TERENU**
C-IED za povećanje sigurnosti snaga
- 16 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Suradnja na području prometa
- 17 **NOVOSTI IZ OSRH-a**
Posjet USS Rossa HRM-u

VOJNA TEHNIKA

- 20 **NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE**
- 22 **VOJNA TEHNIKA**
Elektrooptička oprema za specijalne postrojbe
- 26 **ZAŠTITA ZDRAVLJA**
Uloga napitaka i načina u zaštiti zdravlja
- 29 **REGIONALNA STABILNOST**
Narkorat na ulicama Jamajke

MAGAZIN

- 30 **PODLISTAK**
Mozambik 1964.- 1974.
- 32 **DOMOVINSKI RAT**
Izvešće o djelovanju "Specijalne jedinice milicije Krajine" iz Dvora na području Banovine od kolovoza 1991. do travnja 1992. (II. dio)
- 33 **DUHOVNOST**
Koliko je bitno javno mnijenje?
- 35 **IZ ZBIRKI VOJNOG MUZEJA**
Topovi - branitelji Šibenika

Svjesni smo posljedica koje nosi sadašnje vrijeme recesije, ali ćemo sveobuhvatnom štednjom i racionalizacijom uspjeti izvršiti sve zadaće i nećemo ugroziti obuku, postignuti standard te borbenu spremnost HKoV-a

general-pukovnik Mladen Kruljac,
zapovjednik HKoV-a

HKoV za današnje i buduće izazove suvremenog ratovanja

U povodu Konferencije zapovjednika kopnenih vojski država članica NATO saveza te partnerskih zemalja razgovarali smo sa zapovjednikom HKoV-a general-pukovnikom Mladenom Kruljcem. Osim o važnosti konferencije, koja se prvi put održala u Hrvatskoj, zamolili smo ga da se osvrne i na najaktualnije aktivnosti u HKoV-u.

Koja je tema ovogodišnjeg sastanka zapovjednika kopnenih snaga te što domaćinstvo ovako velikom skupu znači za HKoV i za OSRH?

Od 15. do 17. lipnja u hotelu "Antunović" u Zagrebu se održavala Konferencija zapovjednika kopnenih vojski država članica NATO saveza te partnerskih zemalja, čiji je domaćin Hrvatska kopnena vojska, a organizator NATO-ovo zapovjedništvo snaga Madrid. Službeni naziv Konferencije jest Allied Chief of Army Staff Talks/Land Commanders Conference. NATO standard

je definirao da se jednom godišnje održi susret zapovjednika kopnenih komponenti oružanih snaga NATO zemalja. To je prigoda da se visoki vojni dužnosnici neposredno upoznaju, razmijene iskustva te rasprave o nekoj aktualnoj temi od zajedničkog interesa za sve članice Saveza. Na Konferenciju se pozivaju i nacionalni vojni predstavnici partnerskih zemalja.

Središnja je tema ovogodišnje Konferencije "NATO, uloga u 21. stoljeću", a predavanja cijenjenih govornika, sveučilišnih profesora, izaslanika glavnog tajnika NATO-a, zapovjednika NATO-ovih operativnih zapovjedništava i zamjenika zapovjednika savezničkih snaga u operaciji ISAF bila su sljedeća: Nova NATO-ova zapovjedna struktura/Transformacija NATO-; NATO-ova operacija u Afganistanu; Republika Hrvatska – od Akcijskog plana do punopravnog članstva, iskustva i naučene lekcije, Centri izvrsnosti – uloga, zadaće,

potpora partnerskim zemljama te Budućnost vojne suradnje; naučene lekcije; i izazovi.

Inicijalno su konferencije ove razine održavane u nekom od regionalnih NATO-ovih zapovjedništava dok je u posljednjih nekoliko godina dogovoreno da domaćin bude jedna punopravna članica NATO-a. Na Konferenciji 2009. godine, kojoj je domaćin bilo zapovjedništvo kopnenih snaga Kanade, meni je, kao zapovjedniku HKoV-a ponuđeno da se Konferencija 2010. održi u Republici Hrvatskoj. Iako je polaganjem ratifikacijskog dokumenta 1. travnja 2009. Republika Hrvatska tek primljena u punopravno članstvo, konsenzusom svih savezničkih zemalja ovim je postupkom odano iznimno priznanje našoj zemlji i njezinim oružanim snagama. NATO-ovo vodstvo je potvrdilo da visoko cijeni ukupne reformske uspjehe koje smo postigli na integracijskom putu te dalo do

znanja da se u potpunosti pouzda da će organizacija ovog važnog događaja proteći na najvišoj profesionalnoj razini.

U kojoj mjeri ovakvi susreti na najvišim razinama pridonose jačanju suradnje i boljem razumijevanju među saveznicima a time i globalnoj sigurnosti?

Konferencija je okupila 116 sudionika iz 24 nacionalna NATO-ova izaslanstva predvođena zapovjednicima kopnenih komponenti, 10 izaslanstava zemalja Partnerstva za mir, Izrael – zemlju Mediteranskog dijaloga te Ujedinjene Arapske Emirate – zemlju Istanbulske inicijative. Osim navedenih, skupu je nazočio zamjenik zapovjednika savezničkih snaga u operaciji ISAF general-pukovnik Sir Nick Parker, zapovjednik NATO-ova zapovjedništva snaga Madrid general-pukovnik Alfredo Cardona Torres, zapovjednik NATO-ova zapovjedništva snaga Heidelberg John Morgan te pomoćnik glavnog tajnika NATO-a za politiku i planiranje, ambasador Jiří Šedivý.

Strukture uspostavljene unutar NATO-a omogućavaju državama članicama da zajednički usmjeravaju svoju politiku kako bi ostvarile te komplementarne ciljeve. One osiguravaju neprekinutu suradnju i savjetovanje na političkom, ekonomskom i drugim nevojnim područjima kao i stvaranje zajedničkih planova za obranu, uspostavljanje infrastrukture te instalacija i objekata nužnih za vojno djelovanje te planove za zajedničke programe obuke i vježbi.

Operacija ISAF je označena kao prioritarna zadaća Saveza, pri čemu je najavljen sveobuhvatni napor u stabilizaciji Afganistana, uključujući nevojna sredstva, a članice i partneri su pozvani na snažnije sudjelovanje.

Konferenciji su nazočili i nacionalni predstavnici zemalja Partnerstva za mir, Mediteranskog dijaloga i Istanbulske inicijative, što pokazuje da je NATO snažno usmjeren na širenje aktivne suradnje s partnerskim zemljama, a sve s ciljem jačanja globalne sigurnosti.

Članica smo Saveza već više od

godinu dana. Koliko pripadnika HKoV-a radi u NATO-ovim zapovjedništvima, na kojim dužnostima te kakva su njihova iskustva?

Naši časnici i dočasnici upućeni na rad u NATO-ova zapovjedništva prošli su strogi postupak odabira. Odabrani su uistinu pripadnici OSRH koji udovoljavaju najvišim zahtjevima i zadanim standardima. Osim toga vrlo je važno napomenuti i da su ti pripadnici stekli nemjerljivo iskustvo obnašajući odgovorne dužnosti tijekom Domovinskog rata zbog čega u određenim dijelovima stječu prednost u odnosu na kolege iz drugih NATO-ovih zemalja.

Svakako, naši pripadnici na dužnostima unutar NATO-ovih struktura stječu nova iskustva i znanja koja su nam potrebna da uspješno nastavimo s procesom potpune integracije u NATO. Naime, možda je važno napomenuti da samim formalnim činom pristupanja zahtjevi i zadaće koje se pred nas postavljaju nisu završene. Kao što je vidljivo iz naziva središnje teme ovogodišnje Konferencije, NATO je kao savez jednakopravnih partnera u stalnom procesu redefiniranja svoje pozicije na globalnoj sceni, a samim time postavljaju se uvijek novi standardi i obveze koje zemlje članice trebaju ispuniti.

Kao što vjerojatno znate, ljudi koji se upućuju na rad u NATO-ova zapovjedništva ili vojna predstavništva RH pri NATO-ovim zapovjedništvima razrješuju se dužnosti tako da u formalno-pravnom smislu ne može-

govoriti o pripadnosti nekoj od grana OSRH. Međutim, činjenica je da od ukupnog broja ljudi koji se trenutačno nalaze u NATO-ovim zapovjednim strukturama i u našim misijama pri zapovjedništvima (30 časnika i dočasnika), možemo kazati da je 80% upućeno iz sastava HKoV-a ili su po svom VSSP časnici i dočasnici kopnenih struka/specijalnosti koji su se profesionalno formirali u ustrojbenim cjelinama HKoV-a.

HKoV je inače aktivan na međunarodnom planu. Od ukupnog broja pripadnika OS u međunarodnim misijama najviše ih je upravo iz HKoV-a. Koliko je trenutačno pripadnika HKoV-a u području operacija?

HKoV aktivno sudjeluje u operacijama i misijama diljem svijeta od samog ustrojavanja 2003. godine. Ponajprije su to bile misije pod okriljem UN-a na pojedinačnim dužnostima vojnih promatrača i stožernih časnika (do danas više od 100 pripadnika HKoV-a).

U NATO-ovoj vođenoj operaciji ISAF dosadašnjih 15 kontingenata sudjelovalo je više od 1600 pripadnika HKoV-a, što je više od 80% od ukupno angažiranih pripadnika OSRH. HKoV u jednom kontingentu za misiju ISAF također participira s 80%.

Od početka angažiranja OSRH u misiji UN-a UNDOF na Golanskoj visoravni (jesen 2008.), HKoV sudjeluje s postrojbom jačine satnije (85 pripadnika) što je 90% angažiranih snaga u HRVCON-u, koji ima 95 pripadnika.

Također, HKoV daje zamjenika zapovjednika austrijske bojne u čijem je sastavu hrvatska satnija. To je rezultat obuke naših pripadnika na vojnim poligonima HKoV-a "Eugen Kvaternik" Slunj, "Gašinci" i "Crvena zemlja" na novim instalacijama koje smo izgradili, o kojima ću malo više reći kad budem govorio o obuci.

Trenutačno se u misijama i operacijama nalazi ukupno 308 pripadnika HKoV-a. Do sada je ukupno u misijama i operacijama sudjelovalo više od 2180 pripadnika HKoV-a.

Koliko su za HKoV, u razvoju njezinih sposobnosti, važna iskustva iz sudjelovanja u međunarodnim misijama te gdje se sve ona mogu primijeniti?

Svojim dosadašnjim sudjelovanjem i slanjem svojih pripadnika Oružane snage RH, pa tako i HKoV, su dokazale sebi i stranim partnerima da je obučenost i visoki profesionalizam naših vojnika postao prepoznatljiv i hvaljen diljem svijeta. Tijekom proteklog desetljeća Hrvatska je stekla jedinstveno iskustvo - od bivše primateljice mirovnih snaga stasala je u aktivnu sudionicu osiguranja mira, postala je nestalna članica Vijeća sigurnosti UN-a i članica NATO-a.

Hrvatski je vojnik djelujući u NATO-oj

operaciji ISAF te UN misijama prepoznat kao onaj koji časno i profesionalno obnaša povjerene mu dužnosti. Naravno da to pretpostavlja vrhunsku obučenost te interoperabilnost u zajedničkoj provedbi zadaća s pripadnicima OS drugih zemalja. Veliki se naponi i resursi ulažu kako bi pripadnik HKoV-a dosegnuo zahtjevanu razinu obučenosti te ravnopravno sudjelovao u provedbi operacija diljem svijeta, rame uz rame s pripadnicima bilo koje NATO ili partnerske zemlje. Naravno da sudionici mirovnih misija stječu sasvim nova iskustva, razvijaju se kao lideri te postaju okosnicom HKoV-a.

Kada je riječ o misiji ISAF, posebno je važan doprinos kopnene vojske u obučnim aktivnostima afganistanske vojske. U kojim sve aktivnostima sudjelujete u obuci ANA-e te može li se očekivati vaše angažiranje na nekim drugim područjima?

HKoV sudjeluje u obučavanju, učenju i mentoriranju pripadnika pješačke bojne i bojne borbene potpore ANA-e kroz Operativne timove za mentoriranje i vezu (OMLT) u skladu s NATO-ovim konceptom. Cilj je razvoj operativnih sposobnosti bojni, uključujući obuku i mentorstvo u stožernim postupcima za operacije, u procesu logističkog upravljanja i provedbi operacija.

Provedbom svakodnevnih zadaća osigurava se pomoć pripadnicima ANA-e u dnevnom tekućem organizacijskom funkcioniranju, razvoju i provedbi obučnih planova i aktivnosti te pomoć u razvijanju razumijevanja doktrine, a kao najvažnija zadaća osigurava se pomoć pri organizaciji i

provedbi obuke kroz edukaciju s ciljem osposobljavanja i pismenosti pripadnika ANA-e.

HKoV također sudjeluje u osiguranju, obrani vojnih baza, prikupljanju obavještajnih podataka o operativnom okruženju, pratnji i zaštiti konvoja, nadzoru nemira i provođenju ophodnji.

Upravo je u tijeku priprema pripadnika HKoV-a za jednu sasvim novu zadaću i novo područje angažiranja na koju se početkom rujna ove godine planira uputiti dva policijska tima za mentoriranje i vezu (POMLT) koji će sudjelovati u mentoriranju afganistanske nacionalne civilne policije (ANCOP). Ovim putem želim naglasiti da su u pripremu za provedbu ove zadaće uključeni i specijalisti iz MUP-a, koji će zajedno s pripadnicima HKoV-a pridonijeti našoj prisutnosti u području NATO-ove vođene operacije ISAF-Afganistan.

Kako biste ocijenili proces pomlađivanja HKoV-a? Dobivate li dovoljno kvalitetnih mladih kadrova te kakav je odnos mladih vojnika, dočasnika, časnika i starijih pripadnika HKoV-a, poglavito u smislu prijenosa znanja i iskustva?

Proces pomlađivanja kopnene vojske provodi se usporedno s planom izdvajanja DVO-a. Tako su od početka 2007. do danas u HKoV primljena 1453 mlada vojnika i 53 časnika. Mladi časnici dolaze isključivo iz HVU-a, čiji su obrazovni programi usklađeni s potrebama HKoV-a, koji daje potrebno teorijsko znanje. To se teorijsko znanje, dolaskom u postrojbu putem institucije mentorstva i svakodnevnim radom i obukom u postrojbama primjenjuje i usavršava i tako podiže kvaliteta mladih časnika. Naime, mentorstvom se podiže interakcija mladih časnika i starih/iskusnih kao i mladih vojnika i iskusnih dočasnika koji svakodnevno prenose stečena znanja, iskustva

i naučene lekcije, kako iz Domovinskog rata tako i iz sudjelovanja u dosadašnjim međunarodnim operacijama, nadopunjujući ih znanjima i iskustvima dobivenih bilateralnom vojno-vojnom suradnjom s partnerima.

Jedna od najvažnijih aktivnosti OSRH u miru je pomoć civilnom stanovništvu, u čemu je uloga HKoV-a nezaobilazna. Pokazalo se to i ovih dana kada je trebalo pomoći stanovništvu na poplavljenim područjima. Je li taj sustav pomoći dovoljno učinkovit te kakva je koordinacija s drugim mjerodavnim službama u zemlji, ponajprije s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje?

Hrvatska kopnena vojska od svog ustrojavanja neprestano pomaže institucijama u Republici Hrvatskoj, kao i civilnom stanovništvu. Od pomoći institucijama valja istaknuti stalnu pomoć Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u pružanju potpore pri pogrebu hrvatskih branitelja koji se pokapaju uz vojne počasti, a na temelju Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

U prošloj su godini vojne počasti davane u 1021 pogrebu braniteljima, a ove godine, do sada, u 503 slučaja.

Tijekom 2009. godine inženjerijske postrojbe pružile su pomoć civilnim strukturama u ukupno 29 zadaća. Radovi su se odvijali na temelju odobrenog Plana inženjerijskih radova, od Vukovara do Dubrovnika.

Pomoć je pružana najvećim dijelom općinama i gradovima stradali u Domovinskom ratu, a temeljno se odnosila na uklanjanje fortifikacijskih objekata zaostalih iz Domovinskog rata, radove izgradnje i sanacije nerazvrstanih cesta i putova, strojno planiranje zemljišta, sanaciju zemljišta te pružanje usluga postavljanja i održavanja privremenih vojnih mostova kojih trenutačno na uporabi za civilne strukture ima 37 u ukupnoj dužini 1097 metara.

Kao najvažnije oblike suradnje i pomoći civilnim institucijama i građanima Republike Hrvatske svakako treba istaknuti angažiranje Hrvatske kopnene vojske u spašavanju ljudi, imovine i dobara, kontinuirano svake godine angažiranjem ljudstva i sredstava u protupožarnoj sezoni, a ove godine i neposredno pružanje potpore pri obrani i otklanjanju posljedica poplava na poplavljenim područjima u Slavoniji.

Otkad ste prvi čovjek HKoV-a, najbrojnije grane OSRH, uveli ste dosta promjena u radu, posebno u području obuke. Vaš komentar...

Kontinuirane promjene u radu nužne su da bi se stvorila vojska koja je sposobna odgovoriti današnjim i budućim izazovima suvremenog ratovanja, sudjelovanja u međunarodnim vojnim operacijama, misijama i odgovorima na velik broj mogućih kriza.

Obuka vojnika, dočasnika i časnika ključ je stvaranja takve vojske. Stoga u svom radu prioritetnu važnost dajem upravo obuci. Već tijekom Domovinskog rata Hrvatska je vojska započela s primjenom modela obučavanja koji se temelje na doktrinarnim načelima zapadnih zemalja odnosno NATO-a. Na navedenim postavkama izrađena je i današnja doktrina obuke OSRH.

Može se reći da je danas u potpunosti uveden novi pristup obuci koji proizlazi iz spomenute doktrine što su uočili i naši partneri prilikom provođenja zajedničke obuke i međunarodnih vojnih vježbi s postrojbama HKoV-a. "Obuka za misiju" temeljni je zahtjev koji se postavlja pred nositelje planiranja, pripreme i provedbe obuke u svim postrojbama i na svim razinama u HKoV-u. Uz to ona mora zadovoljiti koncept borbenog usredotočenja u obuci.

Vojne vježbe predstavljaju završni dio svakog ciklusa borbeno usredotočene obuke i najbolji su pokazatelj dostignuća u obuci. Posebni izazov jest sudjelovanje naših pripadnika i postrojbi u međunarodnim vojnim vježbama. Ovdje mogu navesti nekoliko primjera uspješne organizacije i provedbe međunarodnih vojnih vježbi. To su Adriatic Aurora 2008, međunarodna vojna vježba u kojoj su sudjelovale OSRH, SAD-a, Makedonije i Albanije, Cooperative Longbow i Cooperative Lancer, međunarodne vojne vježbe u kojima su sudjelovale gardijske brigade i pukovnija VP HKoV-a, Combined Endeavour, vježba provjere interoperabilnosti komunikacijskih procedura i opreme s ostalim NATO/PzM članicama u kojoj sudjeluje Pukovnija veze HKoV-a, Jackal Stone, vježba specijalnih postrojbi u kojoj je sudjelovao i naš VOB. Posebno želim istaknuti zajedničke vježbe pripadnika HKoV-a i NG Minnesote koje se provode godišnje u Camp Ripley u SAD, vježba Crominn i u RH vježba Guardex. Ove vježbe pokazuju visoku razinu interoperabilnih sposobnosti postrojbi HKoV-a prilikom provođenja operacija u međunarodnom okruženju što nam daje potvrdu ispravne usmjerenosti i dobro odabranog tempa u obuci s ciljem pravodobnog dostizanja najviše razine NATO standarda.

Od domaćih vojnih vježbi važna je vježba s bojnim gađanjem Štit, koja predstavlja intergransku vježbu borbenog operativnog sustava PZO-a u koju su uključene osim snaga HKoV-a i postrojbe HRZ-a i PZO-a, HRM-a i ZpP-a.

Prije dvije godine uveo sam zajedničku vježbu svih sastavnica HRVCON koje se upućuju u međunarodne vojne misije Hrvatski ponos. Ova se vježba provodi dva puta godišnje s prvenstvenim ciljem integracije naših snaga koje se upućuju u operaciju ISAF u Afganistan. Tijekom ovih vježbi provodi se ocjenjivanje spremnosti naših kontingenta za sudjelovanje u međunarodnim vojnim operacijama. Ove godine provest ćemo vojnu vježbu "Udar 2010" kojom ćemo ocijeniti sposobnosti naših deklariranih snaga prema NATO-ovim ciljevima snaga. U ocjenjivanju spremnosti tj. certifikaciji primijenit ćemo novi NATO-ov sustav ocjenjivanja borbene spremnosti CREVAL.

Obuku pojedinaca i postrojbi provodimo u uvjetima sličnim onima u kojima će postrojbe HKoV-a provoditi svoje zadaće. S tim ciljem maksimalno se koristimo terenskim uvjetima na glavnim poligonima HKoV-a "Eugen Kvaternik" Slunj, "Gašinci" kod Đakova i "Crvena zemlja" kod Knina. Na ovim poligonima izgradili smo nove obučne kapacitete: strelišta za instiktivna i situacijska gađanja, SHOOTHOUSE, C-IED obučnu liniju, obučnu trasu cesta-konvoj.

U našem Simulacijskom središtu i Središtu za borbeno obuku u sastavu ZOD "F.K.F." instalirani su suvremeni simulacijski programi i obučni sustavi (JCATS i MILES) koji omogućuju stvaranje vrlo realne slike rada u zapovjedništvima i na bojištu. Ove obučne kapacitete HKoV maksimalno koristi, čime postizemo vrlo velike materijalne uštede u provedbi obuke. Iskustvo pripadnika HKoV-a nastoji se stručno obraditi i zabilježiti te pružiti na uporabu svim pripadnicima OSRH uvođenjem sustava naučenih lekcija, koje predstavljaju jedan od standarda NATO na kojem ćemo inzistirati do potpune primjene.

Jedan od imperativa u obuci jest stvaranje psihološke i fizičke sigurnosti ljudi. Stoga sam u obuku pojedinaca i postrojbi uveo dodatne programe za podizanje i održavanje psihofizičke spremnosti, te provođenje bojnih gađanja iz osobnog naoružanja u svim uvjetima. Uz to u programe obuke uključena je i obuka MEDEVAC timova, čime je omogućena izravna potpora u evakuaciji ranjenika i pružanju medicinske pomoći od zemalja partnera. Istodobno našim je ljudima omogućeno dobivanje paljbene potpore u uvjetima ugroženosti u misiji i to uvođenjem snaga te postupaka za pozivanje bliske zračne potpore (CAS). Osim navedenog u obuku smo ugradili sveobuhvatne psihološke pripreme, upoznavanje s načinom života, vjerom i običajima u zemljama u koje se upućuju. U provedbi ove obuke važnu pomoć pružaju nam ustanove i organizacije izvan HKoV-a i OSRH kao što je Mešihat Islamske zajednice u RH.

Vojni je sustav sam po sebi iznimno dinamičan i mora svojom organizacijom, opremanjem i normizacijom pratiti vrlo složenu situaciju u području angažiranja snaga i zahtjeve koji iz nje proizlaze. Da bi se to ostvarilo, nužno je sustav obuke neprestano prilagođavati novim zahtjevima.

Sudjelovali smo u obrani od poplava u Slavoniji od 1. do 8. lipnja ustrojivši sedam NOS-eva s po cca 250 pripadnika, a bili smo u pripravnosti s 10 NOS-eva s po cca 250 pripadnika od 11. do 15. lipnja spremnih za angažiranje na poziv mjerodavnih vojnih i civilnih institucija.

Suradnja s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, kao i ostalim institucijama i tijelima (Hrvatske vode, krizni stožeri i sl.) je bila na visokoj razini i treba istaknuti da je angažiranje ljudstva i tehnike Hrvatske kopnene vojske u obrani od poplava bilo u skladu sa zahtjevima Državne uprave za zaštitu i spašavanje i zapovijedi načelnika GSOSRH i u koordinaciji sa ZOS-om GSO-SRH, te da je sve provedeno učinkovito i profesionalno.

Koje biste aktivnosti izdvojili kao prioritetne za HKoV u sljedećem srednjoročnom razdoblju?

HKoV je u skladu s Dugoročnim planom razvoja OSRH 2006.-2015. nositelj obrambenih priprema i izvođenja združenih operacija. Obrambene operacije mogu uključivati izvođenje protunapada kako bi se ponovno uspostavio teritorijalni integritet RH ili spriječilo razaranje infrastrukture u Republici Hrvatskoj.

Najvažnija zadaća HKoV-a i nadalje će biti zaštita suvereniteta i integriteta Republike Hrvatske, ali i sudjelovanje u operacijama potpore miru i u humanitarnim

operacijama u sklopu međunarodnih snaga izvan zemlje, te zadaće na sprečavanju i otklanjanju posljedica izvanrednih situacija u zemlji uzrokovanih prirodnim i tehničkim nepogodama i katastrofama.

Za ostvarenje ovih zadaća Hrvatska kopnena vojska razvija cijeli spektar sposobnosti, uključujući i one za mobilne operacije izvan nacionalnog teritorija.

U idućem srednjoročnom razdoblju radi dostizanja ovih sposobnosti nastavlja se modernizacija i nabava nove opreme.

Aktivnosti HKoV-a usmjerene su na razvijanje sposobnosti sa svrhom potpune integracije u NATO, te razvijanje prihvaćene doktrine djelovanja kopnenih snaga kroz sljedeće prioritete: podizanje spremnosti pripravnih snaga, razvijanje sposobnosti postrojbi HKoV-a koje omogućavaju učinkovito uključivanje u misije/operacije pod vodstvom NATO-a, UN-a i EU-a, provođenje pravodobne organizacijske, personalne i materijalne pripreme s ciljem postizanja tražene razine obučenosti svih pripadnika koji su predviđeni za misiju ISAF i UNDOF, priprema snaga za povećanje broja pripadnika za operaciju ISAF i priprema snaga za upućivanje u misiju UNDOF, postizanje tražene razine interoperabilnosti s članicama NATO-a, primjena dodijeljenih ciljeva snaga, povećanje sposobnosti manevra i pokretljivosti snaga te povećanje sposobnosti paljbene potpore – nabavom borbenih oklopnih vozi-

la, modernizacijom tenka M84, opremanjem prednjih topničkih motritelja, opremanjem i obučavanjem prednjih zračnih kontrolora te kroz proces uvođenja u operativnu uporabu nove jurišne puške i puškostrojnice OSRH u kalibru NATO-a.

Isto tako, u obuci su prioritetne aktivnosti u sljedećem srednjoročnom razdoblju izgradnja novih obučnih kapaciteta na našim vojnim poligonima, poput naselja za provedbu operacija u urbanom okruženju, modernizacija strelišta za sve vrste naoružanja, nabava novih i modernizacija postojećih simulacijskih kapaciteta.

U obuci ćemo nastaviti provedbu međunarodnih vojnih vježbi uz sudjelovanje pripadnika OS zemalja susjeda, regije i šire.

Vrlo je važno u potpunosti izgraditi sustav doktrinarnih dokumenata HKoV-a temeljen na primjeni standarda NATO saveza.

I u sljedećem razdoblju HKoV će pružati pomoć gradovima i općinama u inženjerskim radovima prema odobrenim planovima ministra obrane, odnosno načelnika GSOSRH kao i pomoć stanovništvu u sprečavanju i otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda i drugih prirodnih katastrofa.

Svjesni smo posljedica koje nosi sadašnje vrijeme recesije, ali ćemo kroz sveobuhvatnu štednju i racionalizaciju uspjeti izvršiti sve zadaće i nećemo ugroziti obuku, postignuti standard te borbenu spremnost HKoV-a. ■

Sastanak ministara obrane NATO-a u Bruxellesu

Sastanak ministara obrane zemalja NATO-a, na kojem sudjeluje i hrvatski ministar obrane Branko Vukelić, započeo je 10. lipnja u Bruxellesu sastankom Sjevernoatlanskog vijeća i raspravom o prioritizaciji obrambenih resursa.

Glavni tajnik NATO-a Andreas Fogh Rasmussen informirao je ministre o učincima mjera koje se odnose na prioritizaciju i planiranje resursa, što je u izravnoj potpori razvoju strateških sposobnosti te vođenju savezničkih misija i operacija.

U svojem izlaganju ministar Vukelić podupro je napore na području unapređenja procesa upravljanja resursima te uvođenju razmatranja resursnih aspekata pri donošenju odluka.

Ministri obrana NATO-a razgovarali su i o misiji KFOR na Kosovu te nastavku planiranog smanjenja broja vojnika na

terenu u sljedećem razdoblju. Ministar Vukelić istaknuo je u raspravi zadovoljstvo Republike Hrvatske poboljšanjem političko-sigurnosne situacije na Kosovu te potporu daljnjem smanjenju broja međunarodnih snaga KFOR-a. No, pritom je naglasio da je vojna nazočnost NATO-a na Kosovu i dalje nužna i potrebna za mir i stabilnost u regiji.

Mirovna operacija ISAF bila je glavna tema drugog dana sastanka ministara obrana zemalja NATO-a, pri čemu su u raspravi dominirale teme tranzicije odgovornosti za sigurnost zemlje na afganistanske institucije vlasti te doprinos saveznika u uspostavi i obuci samoodrživih afganistanskih snaga sigurnosti.

U uvodnom obraćanju predstavnicima zemalja davateljica snaga ISAF-a (46 država) glavni tajnik NATO-a Rasmussen ocijenio je dosadašnju primjenu nove savezničke strategije uspješnom te da opća situacija u toj zemlji ide u pravom smjeru, pri čemu je naglasio da situacija i dalje zahtijeva punu pozornost saveznika, no napredak postignut u prvih šest mjeseci ove godine je vidljiv. Ministar obrane Branko Vukelić je pozdravio uložene napore usmjerene k uspješnoj primjeni

tranzicije odgovornosti za sigurnost na afganistanske vlasti, pri čemu je ocijenio da je temelj za uspješan prijenos odgovornosti izgradnja samoodrživih afganistanskih snaga sigurnosti. Pritom je istaknuo da gotovo polovicu hrvatskog kontingenta čine instruktori, odnosno mentori afganistanske vojske, a uskoro i policije.

OJI

Peti kontingent OSRH u misiji UNDOF

Peti kontingent od 92 pripadnika Oružanih snaga RH, koji čine pripadnici Gardijske oklopnomehanizirane brigade Hrvatske kopnene vojske, bojne nuklearno-biološko-kemijske obrane HKoV-a, Hrvatske ratne mornarice, Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane, te Zapovjedništva za potporu upućen je 10. lipnja u mirovnu misiju Ujedinjenih naroda (UNDOF) na Golansku visoravan na šest mjeseci.

Rotacija između četvrtog i petog kontingenta provedena je od 1. do 10. lipnja. Zapovjednik 5. HRVCON-a je pukovnik Slavko Stojanović iz sastava GOMBR-a HKoV-a. Na Golanskoj visoravni, u mirovnoj misiji UNDOF, koja traje od 1974. godine, pripadnici Oružanih snaga RH nastaviti će provedbu nadzora područja razdvajanja između Izraela i Sirije.

OJI

Tijekom vježbe do izražaja je došla izvrsna osobna ali i borbena spremnost timova, dobro poznavanje specijalističke opreme kojom se služe, sposobnost brze prilagodbe situaciji na terenu

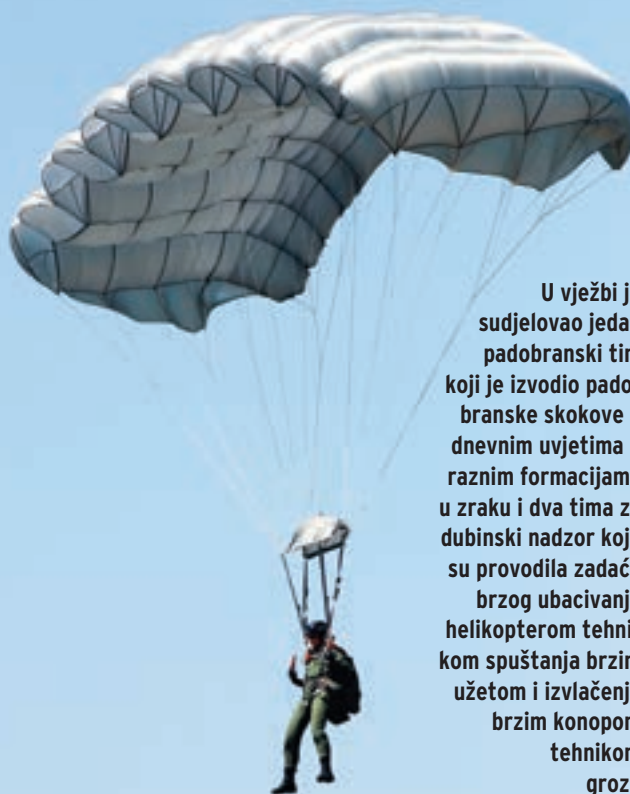
KUMULUS 010

Satnija za dubinski nadzor Vojnoobavještajne bojne provodila je na vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" Slunj sredinom lipnja uvježbavanje ubacivanja i izvlačenja timova za dubinski nadzor zračnim putem. Riječ je, pojasnio nam je satnik Goran Atlja, o jednoj u nizu sposobnosti kojom pripadnici Satnije moraju suvereno vladati kako bi u nekoj stvarnoj situaciji mogli obaviti svoju temeljnu zadaću - prikupljanje obavještajnih podataka, njihovo prosljeđivanje i stavljanje pod nadzor cilja u protivničkoj dubini ljudskim izvorima. Sve u realnom vremenu. Zahvaljujući operativi što je cijelu aktivnost besprijeckorno organizirala, kvalitetnim pripremama na zemlji te pozitivnoj energiji koja je svima bila dodatna motivacija, uspjeh nije izostao. Tijekom vježbe do izražaja je došla izvrsna osobna ali i borbena spremnost timova, dobro poznavanje specijalističke opreme kojom se služe, sposobnost brze prilagodbe situaciji na terenu. U vježbi je sudjelovao jedan padobranski tim koji je izvodio padobranske skokove u dnevnim uvjetima u raznim formacijama u zraku i dva tima za dubinski nadzor koja su provodila zadaće brzog ubacivanja helikopterom tehnikom spuštanja brzim užetom i izvlačenja brzim konopom tehnikom grozd. Skupnik Josip Jagodić i razvodnik Franjo Lenić koji su se prvi put okušali u repelingu i izvlačenju grozdom slažu se kako je to jedinstven doživljaj. Straha nema, pravila su jasna. Mala napetost postoji, a otkrivaju "srce ipak pumpa malo jače".

Inače, ubacivanje i izvlačenje snaga užetom rabi se na nepristupačnu terenu gdje helikopter ne može sletjeti. Da bi se dobro svladala, treba suvereno vladati alpinističkim tehnikama i iza sebe imati dosta treninga. Kako timovi Satnije za dubinski nadzor izviđanja provode na pet i više kilometara protivničke dubine, ubacivanje se obavlja s velikih visina što pred dubince postavlja dodatne zahtjeve. Jedan od njih je znati nadzirati stres, koji, ako je pozitivan, ne umanjuje njihove sposobnosti. Naprotiv, one baš tada dolaze do punog izražaja. Voditelji desetina narednik Igor Krznar i nadnarednik Aščić zadovoljni su radom timova. "Sve je odrađeno profesionalno uz veliku motivaciju. Dobro su se pripremili, ali danas je ipak doza stresa bila veća, ali nadzirana", rekli su nam. Posebno su pohvalili ljude u timovima koji su se u ovim tehnikama okušali prvi put. Nadnarednik Danislav Božičković jedan je od instruktora koji je zaslužan za njihovu dobru pripremu. Cijelo je vrijeme s izvidnicima bio u helikopteru. Odgovornost mu je bila velika jer ih je trebao pripremiti za spuštanje iz helikoptera. Stoga i ne čudi kad nakon svega kaže: "Važno je da je sve prošlo dobro i bez ozljeda".

Cijelu aktivnost uspješnom je ocijenio i satnik Petar Kampić. "Svi su timovi u potpunosti odradili svoju zadaću. Ovo uvježbavanje provodi se radi podizanja naših ukupnih vještina i sposobnosti koje su preduvjet da možemo u protivničkoj dubini uspješno odraditi zadaću", rekao je satnik Kampić. Posebno je istaknuo važnost timskog rada. "Djelovanje", napominje, mora biti usklađeno. Svatko mora znati svoj dio posla, kod formacija u zraku svoje mjesto", pojašnjava ovaj iskusni dubinac koji iza sebe ima dvije misije ISAF u Afganistanu.

Ovako dobro odrađena zadaća potvrda je dobrog odabira kandidata za Satniju za dubinski nadzor, koja u svim dijelovima obuke od svojih pripadnika traži dostizanje visokih standarda. Satnija za dubinski nadzor prije ove provela je i vježbu ubacivanje snaga kopnom, a još ih čeka vježba ubacivanja snaga u protivničku pozadinu morem. ■

U vježbi je sudjelovao jedan padobranski tim koji je izvodio padobranske skokove u dnevnim uvjetima u raznim formacijama u zraku i dva tima za dubinski nadzor koja su provodila zadaće brzog ubacivanja helikopterom tehnikom spuštanja brzim užetom i izvlačenja brzim konopom tehnikom grozd

MORH obranio prvo mjesto

Na najvećem, 22. međunarodnom turniru košarkaških veterana u ovom dijelu Europe "Old Stars Zagreb 2010" održanom početkom lipnja u Makarskoj, natjecao se rekordan broj ekipa, 43 muške i tri ženske, od toga 13 inozemnih. Nakon šest godina u Crikvenici, prvi je put turnir održan u Makarskoj gdje je u četiri dana u tri dvorane prošlo više od 600 košarkaša i košarkašica uz mnoštvo starih majstora. Bilo je tu i bivših reprezentativaca i poznatih košarkaša. i to: Veljko Mršić, Damir Voloder (Atlantic), Damir Tvrdić (Split), Vladan Alanović, Igor Kovačević (Agit), Sejo Bukva (Bosna), Ivica Marić (Široki), Boris Gnjidić, Igor Perica (Dubrava), Enio Meštrović, Davor Mujagić (Borik Puntamika), Nenad Videka (Amfora), Albert Karner, Miroslav Živković, Gijuro Simon (MORH), Ante Mršić, Stanko Rezo (HEP) te donedavni aktivni košarkaši Miro Dundov (Borik Puntamika) i Milan Parezanović (Široki).

Nakon 77 odigranih utakmica (prvi su put uvedene dvije kategorije 35+ i 45+) na najvećem međunarodnom košarkaškom turniru veterana naslov pobjednika u kategoriji 35+ je obranila momčad MORH-a dok je prvi naslov u kategoriji 45+ osvojila momčad Ploča. Igralo se po propozicijama pasarele 4 x 7 minuta.

U kategoriji 35+ natjecalo se 29 momčadi. Najbolja je bila momčad MORH-a, koja je ponovila prošlogodišnji uspjeh iz Crikvenice. Odlično pripremljena za ovaj turnir uvijek je u završnicama utakmica bila bolja od protivnika. U skupini su pobijedili Čelik iz Zenice 59:49 i Podravac iz Virja 63:51.

Kada je počelo doigravanje, u četvrt-završnici odlična momčad Splita vodila je početkom treće četvrtine 29:20 protiv

MORH-a, ali tada nevjerojatno brzi play Miroslav Živković ubacuje u šestu brzinu i postiže 11 koševa za redom, preokret koji su iskusni Karner i Marčinko u zadnjoj četvrtini još povećali do 46:41 za MORH. Nakon kraćeg odmora u poluzavršnici, kao i

prošle godine, susreli su se stari rivali MORH – HEP 52:40 gdje je MORH ponovno uvjerljivo pobijedio u odličnoj utakmici.

Važno je napomenuti da je momčad MORH-a igrala gotovo u istom sastavu kao i prošle godine. Promjena je zabilježena na klupi gdje je stručni stožer momčadi MORH-a na čelu s brigadirirom Domagojem Sivrićem i bojnikom Davorinom Gregurićem po završetku lige KOALA u travnju za trenera postavio Andrijana Jelavića.

Uzornim i sportskim ponašanjem momčad MORH-a je bila primjer kako se igra i bori za svoju momčad.

Finalna utakmica bila im je peta u nepuna 72 sata. Borba se vodila za svaku loptu tako da nije postignut ni jedan "lagani" koš. Prednost Borika od šest koševa na početku treće četvrtine momčad MORH-a nadoknadila je u zadnjoj, predvođena najboljim bekovskim parom turnira Karnerom i Živkovićem. Slabiji postotak šuta nadoknadili su skokom u napadu i čvrstom obranom. Posebno treba istaknuti neustrašive borce K. Šimurinu, H. Filipanu, Ž. Marića a svojim iskustvom veliki doprinos uspjehu dali su i G. Simon, V. Marčinko, A. Majetić, D. Jajtić i M. Ostojić.

Davorin GREGURIĆ

17. memorijalni malonogometni turnir "Mario Babić"

Ove godine 17. memorijalni malonogometni turnir "Mario Babić" održan je 12. i 13. lipnja na sportskim terenima Centra za odgoj i obrazovanje Zagreb.

Na otvaranju turnira, ratni kolega pokojnog Maria Babića i član organizacijskog odbora turnira Krešimir Babić podsjetio je da je Memorijalni malonogometni turnir "Mario Babić" startao 1994. u spomen prvom poginulom branitelju, pripadniku Hrvatske vojske 149. trešnjevačke brigade, u obrani suvereniteta Republike Hrvatske s općine Trešnjevka.

Turnir već ima karakter tradicionalnog sportskog natjecanja. Od malog lokalnog prerastao je u turnir šireg značenja

te se danas održava ne samo u spomen prvog poginulog branitelja Trešnjevke, već i za sve branitelje koji su dali život za Hrvatsku. Na turniru su nastupile 24 momčadi. Ove je godine prvi put sudjelovala i malonogometna ekipa "Udruga ratnika obrambenog rata" podružnica Vukovar, a finalna utakmica održana je 13. lipnja. U ogledu malonogometnih ekipa My Caffè i Autosalone Lucija pobjednički pehar osvojila je momčad My Caffè pobijedivši rezultatom 3:1.

Nagrade najboljima uručio je tajnik Udruge branitelja Domovinskog rata

Trešnjevka Branko Lerinc i profesor Alen Bratoš, predsjednik Udruge za šport i rekreaciju – VETERANI 91. Dakako, tu je bio i legendarni Robert Prosinečki, koji je također čestitao najboljima te im predao zaslužene nagrade.

OJI

Cilj je seminara bio upoznati polaznike, vojne i državne dužnosnike više razine sa strateškim značenjem specijalnih postrojbi za Republiku Hrvatsku, s naglaskom na sve većoj ulozi koju imaju u modernim vojnim doktrinama

Seminar o snagama za SPECIJALNE OPERACIJE

U zagrebačkoj se vojarni "Petar Zrinski" od 8. do 10. lipnja održao Senior SOF Seminar (seminar o snagama za specijalne operacije više razine), čija je tema bila maksimiziranje učinkovitosti specijalnih snaga.

Predavači na seminaru bili su stručnjaci sa Sveučilišta za združene specijalne operacije (JSOU). Riječ je o obrazovnoj ustanovi koja je podređena američkom Zapovjedništvu za specijalne operacije (USSOCOM), jedinstvenom tijelu pod čijom su ovlašću specijalne operacije u sve tri grane oružanih snaga.

Amerikanci su u Hrvatsku stigli na poziv Bojne za specijalna djelovanja, koja je, uz Ured za obrambenu suradnju Veleposlanstva SAD u Hrvatskoj, bila suorganizator seminara. Cilj je bio upoznati polaznike, vojne i državne dužnosnike (MORH, OSRH, MUP, MVPEI) više razine sa strateškim značenjem specijalnih postrojbi za Republiku Hrvatsku, s naglaskom na sve većoj ulozi koju imaju u modernim vojnim doktrinama.

Osim strateškog pogleda, u desetak tema predstavljene su mogućnosti, sposobnosti, načini djelovanja, uporaba i namjena specijalnih postrojbi, kako u domaćim okvirima tako u međunarodnim združenim operacijama. Naravno, riječ je o standardima usklađenim s NATO-ovim postavkama, iako specijalne postrojbe svake države, pa tako i SAD-a te Hrvatske, posjeduju svoje specifičnosti. U sklopu seminara je jedno od predavanja pod nazivom "Uloga snaga za specijalne operacije – hrvatski pogled" održao državni tajnik MORH-a Pjer Šimunović.

Gosti s američkog Sveučilišta održali su predavanje o svojim specijalnim snagama. "Dugo vremena specijalne postrojbe bile su izdvojen dio oružanih snaga. U SAD smo, zbog većih zahtjeva i novih vrsta bojišnica, novog oblika načina ratovanja bili prisiljeni povećati ulogu specijalaca. Sada pokušavamo objasniti drugim državama kako i zašto smo to učinili. Program koji smo ovdje

iznijeli je sasvim nov, poseban i izrađen na zahtjev hrvatskih vlasti. Upoznati smo sa sadašnjim sposobnostima i mogućnostima hrvatskih specijalaca, što nam je pomoglo u pripremi seminara. Izrazio bih veliko zadovoljstvo aktivnošću i pitanjima polaznika, kao i potporom koju smo ovdje dobili od brigadira Županića i organizatora", rekao je za Hrvatski vojnik čelnik predavačkog tima Gordon Scott.

Polaznici i predavači na seminaru u jednom su njegovu dijelu radili i zajednički, stvorivši skupine za pripremu projekata. Skupine su, usporedbom i koordinacijom hrvatskih, američkih i NATO-ovih standarda i doktrina, radile na određenju strateških i drugih mogućnosti hrvatskih specijalnih postrojbi.

Po završetku seminara svi su polaznici dobili potvrde o sudjelovanju, koje su im podijelili načelnik Uprave za logistiku GSOSRH general-bojnik Josip Stojković i načelnik Uprave za personalne poslove GSOSRH brigadni general Tomo Medved. ■

Sudionici seminara

Gosti s američkog Sveučilišta održali su predavanje o svojim specijalnim snagama

C-IED je osmišljen da bi se povećala sigurnost snaga koje se nalaze na terenu te im se omogućila sloboda kretanja u zoni odgovornosti. Uobičajeno se C-IED trening provodi prije upućivanja u zone operacija, po samom dolasku, te svakih 90 dana. Aktivnosti koje provode operativni i taktički timovi jesu predviđanje, prevencija, otkrivanje, neutralizacija i ublažavanje...

Kroz povijest je vidljivo da su improvizirane eksplozivne naprave oružje odabira gerilskih snaga. To je idealno sredstvo napada u asimetričnom ratovanju, jer ne poznaje jasnu liniju razdvajanja i pozadinu. Protivnik se koristi svakom slabom točkom i razvija takva oružja koja nanose maksimalnu štetu i stvaraju nesigurnost. Stalno se prikupljaju podaci o taktikama, tehnikama i procedurama suprotne strane te prilagođava vlastite taktike, tehnike i procedure. Osim improviziranih eksplozivnih naprava u asimetričnom ratovanju protivnik se koristi snajperima, minobacačima, raketnim napadima ili njihovom kombinacijom. Izvodi takozvane kompleksne napade gdje se napad inicira IED-om, a nakon toga slijedi napad pješačkim naoružanjem. Također, primjenjuje simultane napade više bombaša samoubojica. Kao što je u prijašnjim tekstovima navedeno, sve je ostavljeno mašti napadača.

Jedini uspješan način borbe protiv takvih oblika ratovanja jest stalni obavještajni rad, tehnički razvoj i stalan trening snaga na terenu. Kao rezultat takvog pristupa sukobima niskog intenziteta razvijena su vozila s balističkom zaštitom, sustavi za uništavanje IED, sustavi za ometanje IED. Poboljšana je oprema EOD timova, uvedena su vozila koja mogu sa sigurne udaljenosti deaktivirati ili uništiti eksplozivnu napravu. Osobna zaštitna oprema, oklopljena vozila, uređaji za elektroničke protumjere danas su standardna oprema vojnika.

Tri strateške razine djelovanja

C-IED se provodi na tri strateške razine. Prva razina je razbijanje protivničke mreže, zatim detekcija i uništenje eksplozivnih naprava te uvježbavanje vlastitih snaga za borbu u područjima gdje postoji opasnost od IED napada.

Razbijanje protivničke mreže se provodi stalnim obavještajnim radom, izviđanjem,

stalnim provođenjem mjera protunadzora, prikupljanjem tehničkih podataka s otkrivenih i aktiviranih eksplozivnih naprava, prikupljanjem bioloških tragova na mjestima događaja, operacijama usmjerenim na hvatanje i eliminiranje pripadnika detektiranih terorističkih i pobunjeničkih mreža kao krajnjim mjerama u borbi protiv IED sustava.

Na ovoj razini provode se one radnje koje omogućavaju povezivanje svih karika u lancu koje čine jedan sustav a sastoji se od organizatora terorističke mreže, financijera, tehničkih stručnjaka pa do bombaša samoubojice kao zadnjeg u lancu.

Druga razina se provodi detekcijom i uništenjem improviziranih eksplozivnih naprava

C-IED za povećanje

usmjerenima na pravodobno detektiranje i neutralizaciju IED-a prije nego što je došlo do njegova aktiviranja. Osim samog rada na terenu, na toj se razini razvijaju tehnička pomagala koja služe za bržu detekciju, ometanje i uništavanje improviziranih naprava. Za uspješan rad izuzetno je bitno da postoji stalna suradnja istražiteljskih timova i taktičkih postrojbi na terenu. Kao rezultat te suradnje razvijena su razna vozila za čišćenje cesti, ručni metal - detektori roboti za EOD timove, uređaji za elektroničke protumjere, trening i razvoj službe humanog razminiranja i detekcije pomoću pasa za detekciju eksploziva.

Posljednja razina suprotstavljanja improviziranim eksplozivnim napravama provodi se treningom vlastitih snaga. Cijeli C-IED je i osmišljen da bi se povećala sigurnost snaga

koje se nalaze na terenu te im se omogućila sloboda kretanja u zoni odgovornosti. Uobičajeno se C-IED trening provodi prije upućivanja u zone operacija, po samom dolasku, te svakih 90 dana. Obuka se temelji na naučnim lekcijama, uzimajući u obzir tvrdnju da uspjeh operacija u 60% ovisi o obuci, 30% o tehnologiji i 10% o sreći. Aktivnosti koje provode operativni i taktički timovi jesu predviđanje, prevencija, otkrivanje, neutralizacija i ublažavanje.

Osnova uspjeha na ovoj razini jest poštivanje i provođenje tri faze svake operacije. Te tri faze jesu planiranje, provedba i raščlamba nakon djelovanja. Izostavljanjem prve ili treće faze operacije uvijek dovodimo u pitanje uspješnost druge faze. Jedan od najčešćih propusta jest rutina u radu. Poštivanjem ovih faza u provedbi operacija izbjegava se mogućnost rutinskog izvođenja zadaća.

Obuka je usmjerena na poznavanje trenutačnih protivničkih mogućnosti za izvođenje IED napada, taktike, tehnike i procedure terorista, te podizanje stanja svijesti o opasnosti od IED napada te potrebi stalnog usvajanja novih znanja i uvježbavanja postupaka i radnji za različite scenarije mogućih IED napada i drugih situacija prilikom obavljanja zadaća.

U sukobima niskog intenziteta oružje odabira pobunjenika, kriminalnih neistomišljenika jesu improvizirane eksplozivne naprave.

Kroz povijest se pokazalo da gerilske snage znaju i koriste se slabostima glomaznih sustava te primjenjuju taktike i tehnike kojima mogu nanijeti veliku štetu, a što je još važnije, stvoriti nesigurnost i nepovjerenje u trenutačnu vlast. Stalni porast broja napada IED-om, primjena kompleksnih i simultanih napada na teritoriju Afganistana upozorava na odlučnost protivnika u napadima na NATO, UN i lokalne sigurnosne snage i Vladu Afganistana. Razvoj sposobnosti za protupobunjeničko ratovanje (COIN) te suprotstavljanje sustavu koji se koristi improviziranim eksplozivnim napravama (C-IED) nužno je za uspješno izvršenje operacija u NATO vođenim misijama. ■

Jedini uspješan način borbe protiv ovakvog oblika ratovanja jest stalni obavještajni rad, tehnički razvoj i stalan trening snaga na terenu. Kao rezultat takvog pristupa sukobima niskog intenziteta razvijena su vozila s balističkom zaštitom, sustavi za uništavanje IED, sustavi za ometanje IED. Poboljšana je oprema EOD timova, uvedena su vozila koja mogu sa sigurne udaljenosti deaktivirati ili uništiti eksplozivnu napravu. Osobna zaštitna oprema, oklopljena vozila, uređaji za elektroničke protumjere danas su standardna oprema vojnika

SIGURNOSTI SNAGA

Suradnja na području prometa

Predstavnici ZzP-a 1. i 2. lipnja sudjelovali su u aktivnosti *Suradnja na području prometa* u vojnim objektima OS R. Slovenije u Vrhnici i Slovenskoj Bistrici. U radnom posjetu sudjelovali su pukovnik Damir Radočaj, načelnik Odjela za promet, Logističkog operativnog središta i pukovnik Zvonko Jurasović, zapovjednik Bojne za opću logističku potporu.

Hrvatski tim u vojarni "Ivan Cankar", u Vrhnici primio je zapovjednik 670. POVLOGB Slovenska Bistrica, potpukovnik Peter Einfalt. U vojarni je smješteno i Zapovjedništvo snaga Republike Slovenije. Nakon prijama, na kojemu su sudjelovali i djelatnici 670. POVLOGB te djelatnici Zapovjednog operativnog centra slovenskih OS (NMCC i HNS-Potpora zemlje domaćina) u centru su održane prezentacije o organizaciji i sastavu Zapovjednog operativnog centra slovenskih OS, njihovim ovlastima i načinu funkcioniranja unutar OS. Upoznati smo i sa slovenskim sudjelovanjem u međunarodnim vojnim operacijama kao i sa zadaćama skupina za kontrolu kretanja (MOVCON timovi) koji su u sastavu 670. POVLOGB.

Pukovnik Radočaj predstavio je domaćinima organizacijsku i logističku strukturu MORH-a i GSOSRH-a, sastav, ulogu i organizaciju Zapovjedništva za potporu te prometnu službu, Odjel za promet, Logističkog operativnog središta. Upoznao ih je sa zadaćama i funkcijom NMCC OSRH, potrebama prijevoza i transporta za MVO u kojima se nalaze hrvatski pripadnici i sa svim pripremama ljudstva, opreme i tereta.

Radni posjet je nastavljen u uredu zapovjednika 670. POVLOGB potpukovnika Einfalta koji je predstavio 670. zapovjednu logističku bojnu Slovenske vojske. Domaćini su organizirali i obilazak poligona sigurne i terenske vožnje Črešnjevca na kojem skupina za obuku vozača provodi obuku terenske vožnje, kako za pripadnike 670. bojne tako i za ostale vojnike-vozače (dopunski VSSP), za potrebe Slovenske vojske.

U vojarni "Slovenska Bistrica" pripremljen je i taktičko-tehnički zbor Transportne čete kamiona Mercedes Actros 4146K i nadogradnje za samonavlavljenje 20 stopnih ISO kontejnera sustavom Palfinger, Palift TZO Scorpion. Prikazane su mogućnosti manipulacije kontejnera te transportnih platformi, s ili bez uporabe viltla

Siniša D. RADOČAJ

(za navlačenje neispravne tehnike na platformu). Ujedno je prezentirana i ostala tehnika koju posjeduje 670. POVLOGB kao što su pokretne kuhinje, kontejnerski sustav za pročišćavanje vode s teorijskim objašnjenjem rada, mobilni sustavi za pročišćavanje vode, priključna teretna vozila (labudice) te manipulacijska tehnika koja je u tom trenutku bila u vojarni (viličari).

Aktivnost je provedena u iznimno prijateljskim i profesionalnim uvjetima te je ovakva bilateralna suradnja korisna pripadnicima OSRH kako bi se upoznali s logističkim trendovima oružanih snaga iz susjedstva RH, njihovom organizacijskom ali i tehničkom opremljenosti na svim razinama, a otvaraju se mogućnosti suradnje u organizaciji i provedbi strateških prevoženja i transporta za MVO ISAF u kojemu obje OS sudjeluju.

D. RADOČAJ

Izaslanstvo ZŠ Republike Slovenije na HVU

Izaslanstvo "Poveljniško štabne šole" OS Republike Slovenije (Zapovjedno-stožerna škola) posjetilo je 11. lipnja Hrvatsko vojno učilište "Petar Zrinski". U

izaslanstvu je, osim polaznika Škole predvođenih bojnikom Dragom Navršnikom, bio i vojni izaslanik Republike Slovenije u Republici Hrvatskoj brigadni general Alojz Završnik.

Ovaj je posjet nastavak dugogodišnje suradnje dviju vojnih institucija i prijateljskih država.

Goste iz Republike Slovenije primili su dekan HVU-a brigadir Željko Akrap i zapovjednik Zapovjedno-stožerne škole "Blago Zadro" brigadir Zvonko Brajković sa suradnicima. Uvodnu prezentaciju o sustavu vojnog školovanja u OSRH održao je brigadir Akrap, a brigadir Brajković govorio je o povjesnici, ustroju, ciljevima i zadaćama izobrazbe, kao i nastavnom planu ZŠ-a. Nakon održanih prezentacija uslijedila je rasprava na temu vojnog obrazovanja u dvjema susjednim državama. Posjet je završio obilaskom škola i objekata u kojima se odvija nastava.

Z.L.

Tečaj za energetske savjetnike

Program Vlade RH "Dovesti svoju kuću u red", koji provodi projektni ured Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP), ima cilj poboljšati energetske učinkovitost u državnim objektima. Jedan od najvažnijih aspekata Programa jest edukacija djelatnika državne uprave koja se provodi putem radionica, tečajeva, prezentacija, seminara i sl., s obzirom na to da je ljudski čimbenik u provođenju programa odlučujući.

U sklopu programa je organiziran "Tečaj za energetske savjetnike" za djelatnike MORH-a i GSOSRH, a održan je na HVU "Petar Zrinski" od 21. do 23. travnja (prvi dio) te 6. i 7. svibnja (drugi dio). Pohađalo ga je i uspješno završilo trideset troje polaznika, kojima su uručene potvrde za energetske savjetnike.

Za djelatnike GSOSRH- koji prebivaju i rade na području Dalmacije organiziran je tečaj u vojarni "Sv. Nikola" u Splitu od 18. do 20. svibnja te 25. svibnja.

U planu je održavanje tečaja u Osijeku za djelatnike s područja Slavonije.

Za sve polaznike ministarstava tečaj je besplatan.

Svrha tečaja jest osposobljavanje polaznika za kvalitetno provođenje energetske savjetovanja, a polaznici su najčešće inženjerske struke. Ovaj tečaj pruža konkretna znanja iz arhitekture, građevine, strojarstva, elektrotehnike te je koncipiran tako da pruža uvid u sva tehnička znanja povezana s uporabom energije u zgradarstvu na stručnoj razini. U Komori inženjera strojarstva tečaj se boduje s 32 boda.

Hrvatska kao kandidatkinja za pristup Europskoj uniji usklađuje svoj zakonodavni okvir prema smjernicama Europske unije te preuzima i ispunjava sve obveze koje iz toga proizlaze. Zgradarstvo u Europskoj uniji sudjeluje s više od 40% u ukupnoj potrošnji energije, stoga ovaj sektor nudi najveće mogućnosti za uštede. U skladu s tim i Ministarstvo obrane može pridonijeti povećanju energetske učinkovitosti u svojim objektima, tim više što se djelatnici putem tečajeva, radionica i seminara dodatno educiraju.

Više informacija o tečaju i Programu Vlade RH možete dobiti na internet stranici: www.energetskaeфикаsnost.undp.hr.

OJI

Posjet USS Rossa HRM-u

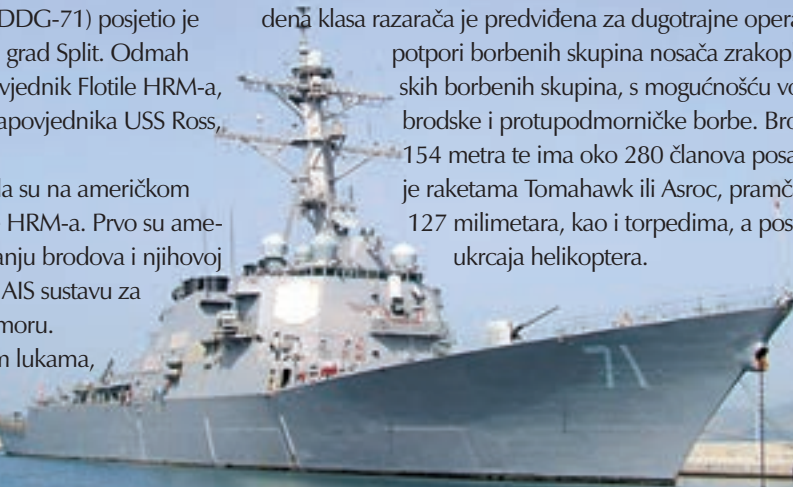
Razarač Ratne mornarice SAD-a, USS Ross (DDG-71) posjetio je od 10. do 14. lipnja Hrvatsku ratnu mornaricu i grad Split. Odmah nakon uplovljenja u pomorsku bazu Lora, zapovjednik Flotile HRM-a, kapetan bojnog broda Marin Stošić, primio je zapovjednika USS Ross, kapetana fregate Doyle K. Hodgesa.

Glavne aktivnosti odvijale su se 11. lipnja kada su na američkom razaraču organizirana predavanja za pripadnike HRM-a. Prvo su američki momari prenijeli svoja iskustva u pretraživanju brodova i njihovoj zapljeni, da bi nakon toga održali predavanje o AIS sustavu za nadzor plovidbe u operacijama na otvorenom moru.

Kao što je običaj kod svakog posjeta hrvatskim lukama, članovi posade američkih brodova su i ovaj put obavili jednu korisnu društvenu aktivnost. Obišli su Dom za nezbrinutu djecu "Maestral" u Kaštelima, te sudjelovali u uređenju

njihovih prostorija. USS Ross je američki razarač klase Arleigh Burke i spada u najmodernije i najubojitije ratne brodove na svijetu. Navedena klasa razarača je predviđena za dugotrajne operacije na moru u potpori borbenih skupina nosača zrakoplova ili amfibijskih borbenih skupina, s mogućnošću vođenja protubrodске i protupodmorničke borbe. Brod je dužine 154 metra te ima oko 280 članova posade. Naoružan je raketama Tomahawk ili Asroc, pramčanim topom od 127 milimetara, kao i torpedima, a postoji i mogućnost ukrcaja helikoptera.

OJI HRM

17

Održan izborni sabor HČZ-a

Zajednica udruga Hrvatskog časničkog zbora održala je 11. lipnja u Splitu 7. izborni sabor, na kojem je za predsjednika ponovno izabran umirovljeni stožerni brigadir Rozarijo Rozga. Izboru novog vodstva HČZ-a nazočili su

izaslanik Predsjednika Republike Davor Jović, izaslanik načelnika GSOS-a brigadni general Tomo Medved te brigadir Tomislav Jukić, izaslanik ministra obrane i zapovjednika HRM-a.

Tim je povodom organizirano i dvodnevno druženje članova HČZ-a, koje je provedeno uz potporu Hrvatske ratne mornarice, te su pričuvni časnici, njih oko 330, posjetili vojarnu "Sveti Nikola", gdje ih je pozdravio zapovjednik HRM-a kontraadmiral Ante Urlić, kao i general Tomo Medved. Svrha posjeta bila je upoznati časnike s trenutnim ustrojem i stanjem u mornarici te s planovima razvoja HRM-a. Tijekom boravka u splitskoj luci Lora članovi HČZ-a obišli su taktičko-tehnički zbor HRM-a, a drugog dana su isplivali na Vis, gdje su se upoznali s poviješću otoka te razgledali znamenitosti grada Visa.

M.A.

Tečaj TCT Obalne straže SAD-a u HRM-u

TCT - Travelling Contact Team Obalne straže SAD-a održao je od 7. do 11. lipnja tečaj u HRM-u namijenjen pripadnicima Obalne straže RH iz područja "Postupci u operacijama prekrcaja i pregleda sumnjivog broda" i "Pomorska situacijska informiranost". Stručni tim iz sastava Obalne straže SAD-a, kapetan korvete Daniel E. Schaeffer i poručnik bojnog broda Jeffery A. King vodili su aktivnost, a u organizaciji Ureda za bilateralne poslove Američkog ureda za obrambenu suradnju.

Sudionici tečaja bili su iz sastava HRM-a i BSD-a. Voditelji ovog važnog tečaja iznijeli su iskustva Obalne straže SAD-a. Obradene su sljedeće teme; standardni operativni postupci tijekom nadzora morskog ribarstva u teritorijalnom moru i unutarnjim morskim vodama (postupci sa stranim brodovima i brodovima državne pripadnosti SAD); pravna regulativa za standardne operativne postupke; predukrcajna faza tima za

prekrcaj i pregled broda, identifikacija cilja, uspostava kontakta; faza ukrcaja – metode ukrcaja i potrebna oprema; tehnike pregleda i detekcije (dokumentacija, teret – kontejneri, posada, skriveni prostori); postupanje s brodom/posadom koja ne surađuje i prikupljanje dokaza.

Razgovori o navedenim temama bit će vrlo korisni za poslove

nadzora i zaštite prava i interesa RH na moru. Posebno treba istaknuti doprinos glavnog predavača, kapetana kor-

vete Daniela E. Schaeffera, voditelja Odjela nadzora ribarstva u zapovjedništvu Obalne straže SAD-a koji je vrhunski stručnjak za problematiku postupaka u operacijama prekrcaja i pregleda sumnjivog broda. Jednako važna bila su i iskustva poručnika bojnog broda Jefferyja A. Kinga, stručnjaka za pravna pitanja zapovjedništva Obalne straže SAD-a.

OJI HRM

Blagoslov kapelice na radarskoj postaji Žirje

Postaja obalnog motrenja Žirje jedna je od devet postaja kojima Hrvatska nadzire pomorski promet u Jadranskom moru. Njezina je posada odlučila unijeti dodatnu duhovnost u svoju postaju. Najviša točka na otoku je dobila kapelicu svetog Antuna Padovanskog te su 10. lipnja kapelan HRM-a don Branimir Projić i mjesni župnik, velečasni Dražen Bagić, blagoslovili kapelicu koju su pripadnici postaje sami izradili nakon što su donacijom dobili kip sv. Antuna. Svečanost blagoslova kapelice uveli su zamjenik zapovjednika HRM komodor Tihomir Erceg, zapovjednik Flotile HRM, kapetan bojnog broda Marin Stošić, zapovjednik bojne Obalne službe motrenja i obavješćivanja brigadir Ante Tolić, kao i stanovnici otoka Žirja.

Ovim su činom članovi posade Postaje obalnog motrenja Žirje dobili svoje duhovno utočište i mjesto gdje se uz govor sv. Antuna mogu zbližiti s Bogom u danima samoće za vrijeme smjene na otoku.

OJI HRM

Cilj Međunarodnog kampa dočasnika jest afirmirati međunarodnu suradnju dočasničkih zborova, povećati stupanj znanja i specifičnih vještina dočasnika, razmijeniti iskustva u radu, unaprijediti međusobno poznavanje i potaknuti daljnji razvoj dočasničkih zborova zemalja sudionika, te polaznike kampa upoznati s povijesnim i kulturnim naslijeđem Hrvatske

MEĐUNARODNI KAMP DOČASNIKA ZA BOLJU SURADNJU I JAČE PARTNERSTVO

Jedna od najvažnijih aktivnosti koju organizira i provodi Dočasnički zbor OSRH-a jest Međunarodni kamp dočasnika iz oružanih snaga zemalja članica NATO-a i PzM-a, a ovogodišnji je održan u Splitu od 8. do 17. lipnja.

Tijekom desetodnevnog kampa dočasnici iz nekoliko zemalja, među kojima i predstavnici OSRH-a, imali su brojne aktivnosti ne samo u Splitu, gdje su bili smješteni u pomorskoj bazi "Sveti Nikola", nego i u Zadru i Kninu. Među trinaest sudionika bila su trojica predstavnika NATO-ovih združenih zapo-

vjedništava iz Lisabona, Napulja i Brissuma – Portugalac, Mađar i Estonac, dvojica pripadnika Slovenske vojske te po jedan predstavnik oružanih snaga BiH i SAD-a, kao i šestorica pripadnika OSRH-a. Nositelj ove aktivnosti je prvi dočasnik OSRH-a časnički namjesnik Željko Bilić, njegov je zamjenik stožerni narednik Hrvoje Krajačić, a voditelj kampa bio je časnički namjesnik Josip Barić. Nakon međusobnog upoznavanja i predstavljanja dočasničkih zborova oružanih snaga zemalja članica kampa, uslijedila je obuka iz vojnog plivanja,

koju su proveli u luci Lora uz pomoć instruktora HRM-a, kao i obuka iz temeljnih mornaričkih vještina te veslanja u kuteru, nakon čega je održano i natjecanje u vožnji kuterima. U Splitu su domaćini gostima predstavili HRM i Flotilu HRM-a te Obalnu stražu RH, kao i raketne topovnjače "Dubrovnik" i "Vukovar", a potom su u Kninu predstavnici HKoV-a predstavili GMTBR te situacijsko gađanje iz više vrsta naoružanja, koje su s instruktorima BSD-a proveli na vojnom poligonu "Bralovac". S Crvene zemlje vratili su se na plavi Jadran gdje

su, također uz pomoć instruktora BSD-a, proveli obuku iz veslanja u kajacima i natjecanje u vožnji kajacima te metodičko-pokaznu vježbu kojom su naši specijalci pokazali kako se izrađuje australski splav, kao i temeljne vještine borbenog plivača. U organizaciji HRM-a dočasnici su plovili obučnim jedrilicama do Hvara, gdje su posjetili kulturno-povijesne znamenitosti tog otoka, a usput su proveli obuku u kormilarenju i jedrenju. Prilikom topohodnje posjetili su i otok Čiovo, a zajedno su razgledali i ljepote grada pod Marjanom. U sklopu rada u učionici priređena je funkcional-

na obuka vezana uz osobni psihološki profil u izgradnji malih timova, a u sklopu predstavljanja HRZ-a i PZO-a posjetili su zrakoplovnu bazu u Zemunik Donjem i Divulje. Osim potpore svih grana OSRH-a, gdje su organizatori posebno istaknuli angažman i gostoprimstvo HRM-a u ulozi domaćina sudionika kampa, važnu potporu toj međunarodnoj aktivnosti naših dočasnika pružili su predstavnici NATO-a, prvi dočasnici savezničkih zapovjedništava za operacije i transformacije, časnički namjesnici Michael Balch i Ludek Kolesa, koji su sudjelovali kao gosti predavači. Ta dvojica najviše rangiranih dočasnika u Savezu održala su predavanja u kojem su polaznike pobliže upoznali s organizacijom i strukturom NATO-ovih zapovjedništava, kao i ulogom Saveza u modernom svijetu te operacijama koje su u tijeku, a u kojima sudjeluju i hrvatski dočasnici. Njihovo sudjelovanje na kampu potvrđuje da je riječ o doista važnoj aktivnosti, koja se treću godinu zaredom provodi u organizaciji Dočasničkog zbora OSRH-a, a važnost takvog doprinosa naših Oružanih snaga NATO savezu prepoznali su i u Hrvatskoj te je, unatoč aktualnoj recesiji, ova aktivnost imala punu potporu i provedena je kako je i planirana, na zadovoljstvo svih sudionika i polaznika, a napose organizatora. ■

Časnički namjesnik Željko Bilić, prvi dočasnik OSRH-a:

Kada smo organizirali prvi Međunarodni kamp bili smo pred vratima NATO-a i željeli tako dobiti bolji uvid u funkcioniranje dočasničkih zborova drugih članica Saveza, a danas smo u mogućnosti u tome pomoći drugim zemljama. Ovo je nastavak uspješne međunarodne suradnje dočasničkih zborova zemalja NATO-a i PzM-a započete 2008. godine, dakle, treći Međunarodni kamp u našoj organizaciji, koji ujedno potpomaže potpunu integraciju OSRH-a u Savez. Cilj nam je afirmirati međunarodnu suradnju dočasničkih zborova, povećati stupanj znanja i specifičnih vještina dočasnika, razmijeniti iskustva u radu, unaprijediti međusobno poznavanje i potaknuti daljnji razvoj dočasničkih zborova zemalja sudionika, te kroz posebni povijesno-kulturni dio polaznike kampa upoznati s povijesnim i kulturnim naslijeđem Republike Hrvatske kako bismo pomogli saveznicima i partnerima u boljem poznavanju naše zemlje. Kamp je namijenjen višim dočasnicima, onima na višim razinama vođenja i s većim profesionalnim iskustvom, kako bi pridonijeli kvaliteti provedbe planiranih radionica i panel-diskusija, a svake godine sudjeluju drugi polaznici. U Hrvatskoj provodimo ljetni kamp, a kolege u Sloveniji zimski. Kampovi su komplementarni i nadopunjuju se, čime potvrđujemo i dokazujemo da bolje razumijevanje ima za posljedicu bolju suradnju.

Časnički namjesnik Michael Balch, prvi dočasnik Savezničkog zapovjedništva za operacije:

Razgovarali smo o pitanjima važnim u operacijama i NATO-u, a očito je najvažnija misija ISAF. Sve su oči uprte u Afganistan, a snaga Saveza koji pomaže tamošnjem stanovništvu jest u zajedništvu. U tome važnu ulogu imaju i dočasnici, koji se svakodnevno unutar svojih postrojbi brinu o provedbi zadaća te pružaju potporu časnicima. Međunarodni kamp daje bolji uvid i širi aspekt sagledavanja uloge dočasnika, podiže znanje na višu razinu i omogućava usvajanje novih vještina te priprema dočasnike za bolje obavljanje zadaća u međunarodnom okruženju. Između dvaju strateških NATO-ovih zapovjedništava (za operacije i transformacije) postoji komunikacijska mreža te je dobrodošla svaka razmjena ideja i znanja. Imamo iznimno dobru suradnju s hrvatskim dočasnicima, kako u Hrvatskoj tako i s onima koji rade u zapovjedništvima NATO-a, te smatram da je općenito suradnja i usklađivanje NATO-a i OSRH-a osobito snažno.

Časnički namjesnik Ludek Kolesa, prvi dočasnik Savezničkog zapovjedništva za transformacije:

Trenutačno je iznimno važan novi strateški koncept NATO-a, koji određuje smjer kretanja i djelovanja Saveza u budućnosti, tj. sljedećih 10 godina. Izazovi s kojima će se NATO suočavati uvelike će odrediti i ulogu dočasnika te će u skladu s novim konceptom i orijentacijom Saveza dočasnici uvijek biti povjerene im snage za zadaće u zemlji i inozemstvu. Važan aspekt tog novog koncepta jest i međunarodna suradnja, kako unutar Saveza tako i sa zemljama koje nisu članice NATO-a, a to se također odnosi na suradnju dočasnika. Ovakvi kampovi sjajna su prigoda za poboljšanje interakcije među dočasnicima, razmjenu mišljenja i iskustava, a pomažu im i u boljem snalaženju u međunarodnom okruženju, gdje zahvaljujući upravo ovakvim aktivnostima često susreću već poznata lica. Hrvatska već godinama aktivno surađuje na multilateralnoj razini, a dok sam bio na nacionalnoj poziciji, uspostavili smo i bilateralnu suradnju čeških i hrvatskih oružanih snaga. Iznimno cijenimo hrvatske dočasnike, napose njihovu važnu regionalnu ulogu te smatram da ste u pogledu razvoja dočasničkih zborova vodeća nacija u regiji.

Nadnarednik Joaquim Grenho, pripadnik OS-a Portugala u Združenom zapovjedništvu NATO-a u Lisabonu:

Ovaj Međunarodni kamp je iznad mojih očekivanja. Osim što nama polaznicima omogućava međusobnu razmjenu mišljenja i iskustava, imamo priliku poboljšati određena znanja i vještine, a lijepo je upoznati i druge kulture, što također možemo zahvaljujući izvršnoj potpori koju hrvatski dočasnici imaju u svojoj zemlji. Posebno je važno za sve nas što se ova aktivnost odvija u sklopu NATO-a, koji vidim ne kao skup različitih zemalja nego kao jednu veliku obitelj.

Foto: NHI

Na jednom od najvećih i najvažnijih međunarodnih velesajmova zrakoplovne tehnike ILA 2010, koji je na berlinskom aerodromu održan od 8. do 13. lipnja, proizvođač helikoptera tvrtka Eurocopter predstavila je novu specijaliziranu inačicu svog srednjeg

PREDSTAVLJEN NH90 MedEvac

taktičkog transportnog helikoptera NH90 MedEvac. Riječ je o inačici koja je namijenjena za, i svojom unutarnjom konfiguracijom predviđena za, obavljanje zadaća brze medicinske evakuacije ozlijeđenih osoba. Kreiranje helikoptera NH90 MedEvac Eurocopter potaknulo je njemačko ministarstvo obrane, odnosno specifikacije helikoptera NH90 MedEvac su uvelike rađene prema njemačkim zahtjevima. Među posebnostima koje se navode za NH90 MedEvac su povećana balistička zaštita trupa letjelice, te dodatne prilagodbe

u pilotskoj kabini, kako na panelu s instrumentima tako i na kacigama pilota sa svrhom omogućavanja letenja na malim visinama u lošim meteorološkim uvjetima, danju i noću. Uz to, u transportnom dijelu trupa načinjena je instalacija i opremljena dva mjesta za inicijalnu medicinsku obradu ozlijeđenih tijekom samog leta. Njemačko ministarstvo obrane sprema narudžbu za 12 helikoptera NH90 MedEvac, koji bi trebali biti dostavljeni unutar dvadeset mjeseci od trenutka zaključenja ugovora.

I. SKENDEROVIĆ

DODIJELJEN UGOVOR ZA KONAČNU DOKUMENTACIJU KLASSE GERALD R FORD

Američka ratna mornarica je sredinom svibnja američkoj kompaniji Northrop Grumman (NG) dodijelila modificirani ugovor vrijednosti 186,6 milijuna dolara za okončanje izvedbene (radioničke) projektno dokumentacije za prvi nosač zrakoplova nove generacije klase Gerald R Ford (CVN 78). Glavni i jedini nositelj spomenutog ugovora je brodograđevni sektor kompanije NG. Sredstva osigurana navedenim ugovorom po-

trebna su za reprojekiranje pojedinih sustava i shema, poput kablskih staza, te za aktivnosti planiranja i integracije sustava potpore konstrukciji CVN-a 78. Nakon trodimenzionalnog modela, potrebno je učiniti sve pripremne radnje potrebne za pripremu i izradu radioničke dokumentacije i pripremu građevnih modula koji čine nosač zrakoplova.

Nosač zrakoplova nove generacije ima istisninu oko

100 000 tona, duljine je 333 m, a porinut će se očekuje 2013., dok bi službena primopredaja američkoj mornarici bila u rujnu 2015., čime bi započela zamjena starijih nosača zrakoplova klase Nimitz. Planira se

gradnja 11 nosača nove generacije, čija bi gradnja trajala sve do 2058. godine.

M. PTIĆ GRŽELJ

SUPACAT SPV400

SPV400 ili Supacat Protected Vehicle novo je lako oklopno vozilo britanske tvrtke Supacat, specijalizirane za izradu vozila za teške terene i posebne zadaće. Novo je vozilo konstruirano i načinjeno na temelju dosadašnjih globalnih iskustava s lakim oklopnim vozilima. Konstruktori su razvili novi pristup, "potpuno integrirana zaštita", što u praksi znači vozilo koje je kombinacija visoke zaštite te dobre pokretljivosti po teškim terenima. Riječ je o vozilu po-

Foto: Supacat

gonske konfiguracije 4x4, dužine 5,3 m, širine 2 i visine 2,4 metra. Masa mu je 7 500 kg a nosivost 1 500 kg. Postiže najveću brzinu od 120 km/h, pokreće ga motor Cummins snage 136 kW koji snagu na podlogu prenosi preko mjenjača Allison 2500L sa šest brzina. SPV400 sudjeluje na natječaju britanskog ministarstva obrane Light Protected Patrol Vehicle (LPPV) koji predviđa nabavu prvih 200 vozila tijekom 2011.

M. PETROVIĆ

INDONEZIJA KUPUJE BRZE JURIŠNE BRODOVE

Kraljevska ratna mornarica Bruneja odlučila je transferirati dva od tri brza jurišna broda klase Waspada indonezijskoj mornarici radi jačanja veza među dvjema mornaricama.

Plovila klase Waspada izgradila je kasnih 1970-ih brodograđevna tvrtka Vosper Thornycroft prema tadašnjim taktičko-tehničkim zahtjevima brunejske mornarice a u operativnu službu su uvedena u razdoblju 1978 - 79.

Glavna obilježja brzih jurišnih brodova su maksimalna istisnina 206 t, duljina 37 m te gaz 1,8 m. Temelj pro-

pulzijskog sustava čine dva MTU 20V 538 TB91 dizelska motora kojima se postiže brzina od 32 čvora. Doplov plovila iznosi 1 200 Nm pri brzini od 14 čv, dok brodom upravlja 24 člana posade od kojih su četiri časnika.

Krajem 1980-ih brodovi su modernizirani novim navigacijskim radarima, taktičkim displejima i opremom za upravljanje paljbom. Brodovima klase Waspada zamijenjen je postojeći navigacijski radar Racal Decca TM 1629AC radarom Kelvin Hughes Type 1007, dok će originalni središnji auto-

matski uređaj za upravljanje paljbom Sea Archer 1A zamijeniti optronički sustav za praćenje cilja i upravljanje paljbom Radamec System 2500. Novi taktički displeji osigurali su integrirano upravljanje, nadzor površinske i zračne slike, te vezu s dva okomita lansera projektila MM38 Exocet smještenih na krmu i sustavom za upravljanje paljbom brodskim topom. System 2500, koji se rabi za upravljanje brodskim dvocijevnim topom GCM-B01 kalibra 30 mm, nadzire se sa zapovjednog mosta.

M. PTIĆ GRŽELJ

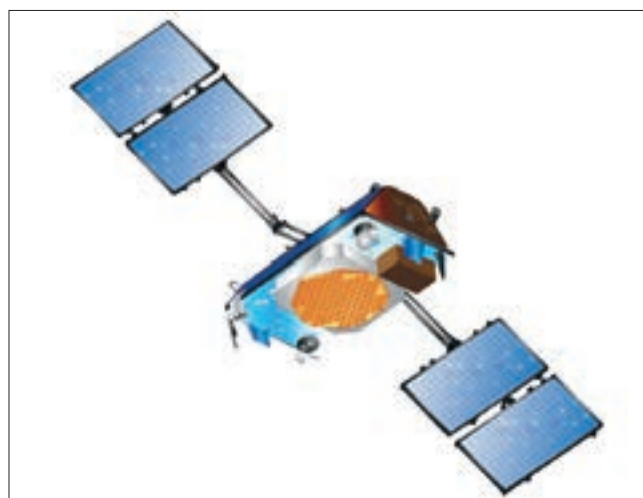

Foto: Iridium

Francuska tvrtka Thales Alenia Space je početkom lipnja odabrana kao strateški partner u projektu dizajna, izrade i lansiranja nove generacije komunikacijskih satelita Iridium Next, naručenih za potrebe Američkih oružanih snaga. Nositelj je projekta američka tvrtka Iridium Communications

IRIDIUM NEXT

Inc., koja je zaslužna za postojeću skupinu od 66 satelita koji se od 1998. nalaze u orbiti, odnosno služe u komercijalne svrhe.

Iako je postojećoj skupini Iridium satelita nominalno istekao rok uporabe, oni će i nadalje ostati u službi, i to do početka 2015., kada bi trebala započeti njihova zamjena s novim Iridium Next satelitima, koja bi trebala biti okončana do kraja 2017. godine. Nova će skupina imati ukupno 72 operativna satelita, te devet pričuvnih. Odlike Iridium Next satelita su relativno niski troškovi izrade (cijena izrade i lansiranja cijele skupine se procjenjuje na oko 2,9 milijardi američkih dolara), veća brzina propusnosti data i voice-paketa i to do 1 Mbps, veća fleksibilnost u realociranju propusnosti paketa podataka, IP routiranje, veća sigurnost komunikacije, K-valno radno područje, kompatibilnost s postojećim prijamnicima, te mogućnost modularne dogradnje odnosno nošenja dodatne senzorske opreme koja se može postaviti na svaki satelit.

I. SKENDEROVIĆ

Specijalne postrojbe trebaju elektrooptičku opremu - laserske označivače cilja, laserske ciljnice, termovizijske uređaje i naočale za noćno gledanje - koja mora imati malu potrošnju energije, mogućnost brzog raspoređivanja te visoku preciznost

ELEKTROOPTIČKA OPREMA ZA SPECIJALNE POSTROJBE

Specijalne postrojbe, bez obzira o kojima je riječ, ovise o tehnološkim napravama koje im daju točnost prvog pogotka, bez obzira je li cilj uništen iz besposadne letjelice ili je riječ o snajper-skom djelovanju. Tijekom početnih operacija u Afganistanu, laserski daljinomjeri su zainteresirali zapovjednike nakon što su operateri označili cilj pomoću laserskog markera (označivača), a za manje od minute zrakoplov ili besposadna letjelica je taj isti cilj uništila bombama ili projektilima. Elektrooptička tehnologija - laserski označivači (markeri) cilja, laserski ciljnici, termovizija i naočale za noćno gledanje - osigurala je malim timovima (do dvanaest vojnika) dominaciju na modernim bojišnicama.

Raznolikost borbenih postrojbi

Specijalne postrojbe imaju jedinstvene zadatke i potrebe ako ih usporedimo s ostalim vojnim postrojbama, njihove

zadatke imaju prioritete te nisu opterećene napornim postupcima za nabavku opreme.

Specijalne postrojbe često imaju dopuštenje mjerodavnih institucija za direktan pristup proizvođačima sustava za noćno gledanje, kamera, ciljnicima za oružje itd., i od njih izravno kupuju.

Određene će vojne postrojbe u doglednoj budućnosti i dalje trebati uređaje za noćno gledanje, bez obzira je li riječ o novim sustavima ili o održavanju postojećih uređaja. Specijalne postrojbe obično žele nabaviti opremu što je moguće prije, pritom se misli na trgovačku ponudu, ali se često zahtijevaju posebna podešavanja i prilagodba kako bi se zadovoljile njihove specifične potrebe.

Zapovjednicima specijalnih postrojbi ovakav način posredovanja omogućuje veću agresivnost i fleksibilnost pri nabavi novih tehnologija, ali su također vrlo inovativni i kreativni u svojim zahtjevima,

jer su im mogućnosti tehnoloških rješenja važniji nego ravnoteža težine i snage. Njihov je cilj brzi napad uz točnost prvog pogotka, a uvijek nastoje prvim metkom (projektilom) pogoditi cilj.

Termovizija i točnost laserskog markera vrlo su važni specijalcima jer se tako smanjuju kolateralne žrtve i oštećenja, a to je vrlo važno u urbanim sredinama. Postizanje takve razine točnosti zahtijeva odgovarajuće streljivo za oružje koje pak mora biti točno kalibrirano, odgovarajuće održavano, a vojniku je jedino preostaje potezanje obarača. Kako bi se postigla takva sposobnost, voditelji specijalnih postrojbi ponekad moraju žrtvovati prednosti težine i snage.

Oprema specijalnih postrojbi obično je dostavljena u manjim količinama, ali nije neuobičajeno da oprema ima elektrooptički sustav ili napravu koju upotrebljavaju pješacke postrojbe, ali je

prepravljena za uporabu u specijalnim postrojbama - ili obratno. Tvrtka Raytheon radi na bacaču granata Mk47 kojim će se koristiti specijalci za svoje potrebe. Tvrtka ugrađuje termovizijsku kameru na Mk47, kalibra 40 mm, te na taj način osigurava jedinstvena svojstva za potrebe Američke kopnene vojske i zapovjedništva specijalnih operacija. MK47 vrlo je okretno oružje za specijalne postrojbe, a termovizijski oružni sustav tvrtke Raytheon osigurava sposobnost ciljanja na veliku udaljenost u noćnim uvjetima.

Oružni termovizijski ciljnik AN/PAS-13E može raditi bez ikakvog vidljivog svjetla te se neće isključiti ili zabljesnuti operatera ako je obasjan izravnom svjetlošću. Senzor onemogućuje detekciju jer ne emitira nikakvu toplinu ili RF energiju. Elektronički zoom na uređaju koristan je za uporabu ako je montiran na oružju ili kao ručna kamera. Kamera ima mogućnost uštede energije kada se odmakne od oka, čime se aktivira mod čekanja (standby), a za energiju služe jednokratne litijeve baterije L91 AA ili nikal-metal-hidrid punjive baterije.

Laserske komponente sigurne za oči

Specijalne postrojbe trebaju laserske postaje, markere, te ostalu lasersku opremu koja radi na, za oko sigurnim, valnim dužinama od 1540 do 1890 nanometara, a time bi se onemogućile ozljede oka - navode inženjeri tvrtke DILAS (iz Tuscona, američka savezna država Arizona).

Duže valne duljine same su po sebi vrlo atraktivne za vojne potrebe. Ako se dogodi slučajno izlaganje oka, tada se neće dogoditi ozljeda mrežnice, ali se ipak mogu prouzročiti neznatna oštećenja vanjske strane očne jabučice pri čemu se neće oštetiti optički živac u oku.

Komponente koje su sigurne za oči tvrtka DILAS izrađuje kao vertikalno slagane laserske diode (vertikalni stogovi) koje su vodljivo hladene te mogu raditi na temperaturama između 20 i 35°C. Tvrtkini vertikalni stogovi su projektirani

za posebne primjene kao što su diodno-pumpani laseri čvrstog stanja namijenjeni za obradu materijala u industrijskoj proizvodnji te za vojne primjene.

Tvrtka ne prodaje izravno specijalnim postrojbama, ali zato prodaje onima koji razvijaju laserske podsustave, te glavnim ugovornicima. DILAS-ovi moduli su učinkoviti zato što tvrtka sama pronalazi najučinkovitije module koji se mogu nabaviti te ih koristi, bez obzira razvijaju li ostali samo svoje module ili posjeduju proizvodne linije za njih. Poboljšana učinkovitost znači da će izlazna laserska zraka iz optičkog vlakna biti snažna i energetski učinkovita koliko god je to moguće, a za vojnu uporabu vrlo je

od 1500 metara. Ako se tijesno surađuje s krajnjim korisnicima, mogu se očekivati vrlo brzi rezultati u poboljšanju konačnih proizvoda.

Upravljanje energijom

Baterije koje mogu davati energiju danima, ne satima, te opskrbljivati ratnika XXI. stoljeća tijekom čitave misije, vrlo je željeni koncept unutar vojne industrije. Tvrtka Raytheon radi na rješenjima izvora energije kao što to rade i ostali glavni ugovornici.

Planeri specijalnih operacija žele dugotrajnije baterije jednostavno zato jer predstavljaju manju težinu koju vojnik mora nositi na zadaću, a pješaci ne žele

AN-PVS 14

važno imati manju proizvodnju otpadne topline i manju potrošnju energije što rezultira ukupno manjom cijenom uporabe.

Ljudski čimbenik

Ljudski čimbenik pokreće razvoj svakog vojnog sustava, a posebno u specijalnim operacijama. Mnoge tvrtke izrađuju oružne termovizijske ciljnike, kao što tvrtka FLIR proizvodi Thermo-SITE HISS oružni termovizijski ciljnik velikog dometa, a sam uređaj može "vidjeti" ciljeve u potpunom mraku, kroz dim i maglu, kao i mnoge prikrivene protivnike. Uređaj je bio ispitan na teškoj strojnici kalibra 12,7 mm kojom su gađani ciljevi na udaljenostima većim

nositi dodatne baterije ili punjače jer tako mogu ponijeti znatno više streljiva i ostale potrebne opreme.

Izvor energije ponekad je čimbenik odabira hladnog ili nehladenog senzora u termovizijskom sustavu. Sustavi s nehladenim senzorom imaju manju težinu i manju potrošnju energije, ali zato imaju manji domet nego hladni senzori. Tvrtka FLIR za bojišnicu izrađuje ručne izvore energije za hladene senzore, te uz njih i svoje vlastite hladnjake i ostale komponente da bi se osigurao životni vijek proizvoda.

Sustavi s hladnim senzorom su teži, troše više energije te imaju veći domet. FLIR ima u ponudi proizvod Recon III s hladnim senzorom koji vojnici mogu

Foto: US Army

prenositi u svojim naprtnjačama. Uređaj ima zoom koji se može postaviti na kratki, srednji i veliki domet, ovisno o operativnim uvjetima zadatke. On također posjeduje preciznu geolokaciju ciljeva pomoću laserskog daljinomjera sigurnog za oči.

Infracrveni detektori tvrtke FLIR imaju visokokvalitetne komponente pa je zbog toga kvaliteta slike gotovo ista kao i na televiziji visoke definicije (HDTV). FLIR radi na visokokvalitetnom laseru

malenog gabarita i malene potrošnje energije, iako su takve kombinacije još godinama daleko.

Neki su proizvodi projektirani samo za primjenu unutar specijalnih postrojbi, ali će poslije biti dostupni i za ostale vojne korisnike kao i za potrebe ostalih državnih sigurnosnih agencija.

Video u realnom vremenu

Inženjeri tvrtke Elisra razvili su prijenosnu tehnologiju koja se nosi na ruci

kao sat, a omogućuje vojnicima pogled na video koji se odašilje iz besposadne letjelice (UAV) u realnom vremenu, a kao rezultat se smanjuje vrijeme reakcije između senzora i pritiska na okidač. Tvrtka nudi različita rješenja komunikacijskih linkova između UAV-a i vojnika, a sve u sklopu programa digitalne vojske Izraela. Rješenje se naziva V-Rambo (Video Receiver And Monitor for Battlefield Operations).

Sustav posjeduje video i telemetrijski prijamnik veličine većeg Blackberry mobitela te se može prenositi u džepu ili torbici. Video i podaci mogu biti prikazani u realnom vremenu, bilo na malenom monitoru koji je učvršćen oko zgloba ruke, ili na nekom drugom tipu prijenosnih monitora kao što su laptopi.

Elisra ima u ponudi i džepni višesenzorski C4ISR kompatibilni sustav nazvan Multi V-Star koji omogućuje prikaz taktičke situacije te opasnosti iz okoliša u realnom vremenu, a može istodobno raditi s dvije besposadne letjelice. Potpomognut pomoću dva podatkovna linka, Multi V-Star može primiti poruke - dvostruke frekvencije analognog i/ili digitalnog podatkovnog linka - s dva različita besposadna izvora istodobno. Za razliku od ostalih sustava, Multi V-Star prihvaća video i telemetriju pa ih upotunjuje s lokalnim GIS kartama i 3D terenskim informacijama. Uređaj dostavlja poboljšani prikaz stvarnosti situacije nakon procesiranja digitalnih karti, taktičkih prikaza, te videozapisa u realnom vremenu koji se šalju s nekoliko besposadnih sustava. Sustav rukuje dvostrukim video elektrooptičkim senzorima za dnevno/noćno snimanje pa tako može izvršiti automatsko mapiranje, dvostruko istodobno izviđanje ciljeva te dvostruko snimanje tijekom simultanog napada pomoću dvije besposadne platforme. Nadalje ima i mogućnost slanja video i podatkovnih informacija u realnom vremenu k umreženim korisnicima na bojišnici.

Na kraju, tvrtka proizvodi osobni primopredajni sustav (AMTS) koji pribavlja obavještajne podatke s besposadnih

kopnenih vozila, besposadnih letjelica, te opreme za izviđanje, nadzor i pronalaženje ciljeva (RSTA).

Noćno promatranje i ujedinjavanje senzora

Trenutačni trend u elektrooptici je ujedinjavanje senzora - spajanje infracrvenih senzora kratkih i dugih valnih dužina - da bi vojnik mogao dobiti detaljan pogled na situaciju. Poboljšane naočale za noćno gledanje (ENVG, oznake AN/PSQ-20) tvrtke ITT imaju takve spojene senzore. Jedna se varijanta postavlja na vojničku kacigu, a isto se rabi u specijalnim postrojbama. Uređaj optički kombinira sliku iz fotomultiplikatorske cijevi i termalnu infracrvenu mikrobolometarsku tehnologiju čime se poboljšava prenosivost podataka i pogled na situaciju.

Ovaj sustav dolazi kao uređaj za gledanje jednim okom, a baterijski komplet je odvojen pa se može pričvrstiti na kacigu ili držati u ruci. ENVG omogućuje podizanje jedinice nagore, nagib, podešavanje naprijed/nazad, gledanje s lijevim ili desnim okom, te brzo skidanje s kacige. Uređaj ima povećanu sposobnost gledanja neovisno o svjetlu ili tami kao i kroz nejasne bojišne objekte.

Tvrtka ITT i vojni laboratorij Night Vision Laboratory (Fort Belvoir, Virginia, USA) Američke vojske također rade na ENVG (D) koji će vojnicima omogućiti digitalno prosljeđivanje slika ka zrakoplovu, zapovjednim postajama te ostalim sudionicima na digitalnoj bojišnici. Za sada vojnik vidi ono što vidi i tu sve završava, ali jednog će dana moći dijeliti/prosljeđivati slikovni materijal u realnom vremenu s ostalim sudionicima raspoređenima na bojišnici.

ENVG (D) sadrži termalni i niskosvjetlosni digitalni senzor kako bi prosljeđivao i primao digitalne slike, pritom priključujući raspoređenog vojnika u digitalnu bojišnicu.

Uređaj za noćno promatranje na jednom čipu

Novi bi sustav u načelu trebala biti kamera za noćno promatranje u obliku

integriranog sklopa (čipa). Projektirani čip je izrađen u mikrokanalnoj ravnoj CMOS tehnologiji (MCPCMOS), a ujedinjuje slikovni fotomultiplikirani video s termalnim infracrvenim videom.

Digitalni format omogućuje uobičajenoj izvidničkoj platformi, unutar digitalne mreže, poboljšanje situacijske pripravnosti individualnog vojnika, ali i čitave skupine. Korisnik može odašiljati video te primiti slikovne materijale.

Sljedeći ITT-ov uređaj za noćno gledanje namijenjen specijalnim postrojbama je AN/PVS-14 treće generacije, a može se držati u ruci, učvrstiti oko glave, montirati na oružje, te može raditi kao kamera ili snimač. AN/PVS-14 teži oko 0,4kg - kao i ITT ENVG - uključujući i jednu AA bateriju. Pribor uključuje 3x vojni F/1,5 objektiv te afokalni Galileo

kontrolu pomoću velikih tipkala kojima se podešava slika i oslobađa korisnika od navigacije kompliciranim izbornicima za podešavanja.

Laserski modul za lociranje ciljeva LTLM je sljedeći laserski sustav za noćnu upotrebu, projektiran u tvrtki BAE Systems (Arlington, Virginia, USA). LTLM je lagani, ručni, za sve vremenske uvjete, laserski sustav za lociranje ciljeva koji vojnicima omogućuje identifikaciju lokacije cilja danju, noću, u dimu ili magli. Uređaj teži manje od dva kg, ima optički sustav za izravno gledanje, laserski daljinomjer, digitalni kompas, GPS prijamnik, te kameru za noćno gledanje baziranu na termalnim kamerama koje se rabe u BAE Systemsovom termovizijskim oružnim ciljnicima. Početak dostave planiran je za 2010. godinu.

Foto: DILAS

Laserski modul tvrtke DILAS

teleskop, a sve se može montirati na objektivne mnogih ITT-ovih uređaja za noćno gledanje.

Korisnici u specijalnim postrojbama također žele višestruku uporabu svoje opreme za noćno gledanje, a tvrtka FLIR izrađuje napredni termovizijski oružni ciljnik ATWS koji kombinira termovizijski ciljnik i ručni ekran za prikaz slike tijekom izviđačkih operacija. ATWS omogućava slikovni materijal bez obzira na mrak, maglu, dim ili prašinu, a ima

Mala masa sustava te sposobnost određivanja koordinata cilja olakšava posao vojnicima.

Inženjeri tvrtke Raytheon rade na razvoju umreženog nadzora paljbe, a to je još jedan način poboljšanja točnosti prvog pogotka, smanjenja vremena ciljanja te osiguranje identifikacije cilja. Vojnik će, u biti, imati pristup svakom senzoru unutar bojišnice u svako vrijeme prije nego što pritisne okidač ili markira cilj za napad iz zraka. ■

U vrijeme kad je tržište zatrpano brojnim napicima sastavljenim dobrim dijelom od vode, šećera ili umjetnih sladila, raznih boja i aditiva, koji nam uz to donose siguran višak kilograma dobro se podsjetiti manje reklamiranih, a mnogo zdravijih napitaka

ULOGA NAPITAKA I ZAČINA U ZAŠTITI ZDRAVLJA

Svima nama treba vremena kako bismo usvojili naviku pijenje čaja i onda kad nismo bolesni ili pijenja jogurta ako smo cijeli svoj život pili uglavnom mlijeko. Zato ćemo pokušati kratko pokazati na koji način prirodni napici, ali također i neki začini pridonose čovjekovu zdravlju.

Crveni čaj (Rooibos)

Uzgaja se u Južnoafričkoj Republici. Sadrži minerale: kalij, kalcij, magnezij,

mangan, cink, željezo, vitamine E i B2. Ima deset puta veću koncentraciju aktivnih komponenti polifenola od zelenog čaja pa je od ovoga učinkovitiji u borbi protiv slobodnih radikala. Djeluje antioksidantno, ima nizak postotak tanina, a ne sadrži kofein pa se može piti u većim količinama i pred spavanje. Dobro djeluje kod kardiovaskularnih, autoimunih, infektivnih bolesti, protiv tumora i raka, alergija i anemije, jača imunološki sustav. Koristan je u liječenju želuca i

crijeva, bubrežnih tegoba izazvanih kalcemijom, kod cirkulacijskih bolesti i dijabetesa, kod povišenog tlaka i masnoća u krvi. Čajnu vrećicu preliti s 2 dl vruće vode, pustiti da odstoji 15 min, piti od dvije šalice do litar čaja dnevno.

Zeleni čaj

Ovaj čaj dobro pročišćava organizam. Najpoznatiji sastojci su mu kofein i katehini. Epigalokatehin galat EGCG sprečava stvaranje novih krvnih žila nužnih

za razvoj raka i širenje metastaza. On se smješta na površinu stanica i blokira receptore koji stanicama raka omogućuju prodor u susjedna tkiva. Testovi učinka EGCG u Laboratoriju za molekularnu medicinu u Montrealu pokazali su smanjeno napredovanje leukemije, raka dojke, prostate, bubrega, kože i usta.

Zeleni čaj aktivira mehanizme jetre za brže uklanjanje kancerogenih toksina iz tijela. Osim toga zeleni čaj jača imunitet, obranu od infekcija, pomaže boljem radu srca, mozga i krvnih žila. Njegovo antibakterijsko djelovanje daje rezultate u liječenju upale grla, usne šupljine i desni, a pomaže u liječenju herpes labialis (staviti vrećicu iz čaja na herpes). Ne bi ga trebalo piti s mlijekom jer kazein u mlijeku poništava korisna svojstva zelenog čaja. Kad se napravi mora odstajati 5-10 minuta kako bi se otpustili katehini, a treba ga popiti u roku od jednog sata jer stajanjem gubi fenole. Piti preventivno jednu šalicu ujutro, u svrhu poboljšanja postojećeg stanja do tri šalice dnevno.

Majčina dušica

Djeluje stimulativno na psihičke i fizičke funkcije. Potiče iskašljavanje i opušta grčeve bronha. Kod astme, bronhitisa, emfizema i tuberkuloze kao antitusik umiruje jaki kašalj, olakšava iskašljavanje, a antiseptičko djelovanje sprečava širenje infekcije. Regulira sekreciju, kod suhog kašlja pojačava lučenje sluzi i djeluje umirujuće, a kod iskašljavanja pomaže izbacivanje sluzi iz tijela. Povoljno djeluje kod nadutosti, vjetrova i prekomjernog lučenja žuči, regulira probavu osobito mesa i suhomesnatih proizvoda. Kao dobar dezinficijens pomaže kod angine (uključujući i stafilokoknu) i kod infekcija usne šupljine (za grgljanje), pojačava diurezu i pomaže u liječenju bubrežnih i bolesti urinarnih putova. Dobro djeluje kod depresije i nesanice.

Surutka

Sadrži veliku koncentraciju mliječne kiseline i mliječnih enzima, koji u crijevu uništavaju prekomjerni broj štetnih

bakterija i gljivica i potiču peristaltiku. Bjelančevina laktoferin sprečava rast patogenih bakterija i pomaže uspostavi zdrave crijeвне flore. Oko 50% sastava surutke čini bjelančevina beta lakto-globulin koja je izvrstan izvor osnovnih i lančanih aminokiselina važnih za regeneraciju oštećenih jetrenih stanica. Lančane aminokiseline sprečavaju pucanje mišića tijekom vježbanja. Bjelančevina alfa lakto-globulin, druga po

zastupljenosti u surutki, može pomoći vezivanju kalcija i podići razinu serotonina pa se osobe sklone depresiji mnogo bolje osjećaju nakon što je konzumiraju. Imunoglobulini koji čine 10% bjelančevina u surutki, jačaju imunološki sustav. Oni su glavne bjelančevine u kolostrumu. Laktoferin (2%) ima važnu ulogu u liječenju upala, vezuje željezo i sprečava rast o njemu ovisnih bakterija.

Surutku bi trebalo uzimati redovito kod neredovite stolice, nadutosti, kolitisa, divertikulitisa i kroničnih upala crijeva. Jedna žlica surutke u čaši vode prije svakog jela regulirat će izlučivanje kiseline iz želuca.

Surutka se posebno preporuča osobama pod stresom i prilikom vježbanja jer

esencijalne aminokiseline leucin, izoleucin i valin koje sadrži, tijelo rabi kao izvor energije, a njihove niske razine izazivaju povećan umor nakon sportskih aktivnosti i vježbi.

Jogurt

Crijevna flora sastavljena od velikog broja bakterija, usko je povezana s imunološkim funkcijama i detoksikacijom tijela. Jedna vrsta bakterija obuzdava rast drugih vrsta. Ravnotežu mogu narušiti neodgovarajuća prehrana, kronični stres, uporaba antibiotika, kirurški zahvati. Fermentirani mliječni proizvodi kao jogurt, kefir ili kiselo mlijeko sadrže "dobre" crijevne bakterije, probiotike koji potičući peristaltiku održavaju čistoću crijeva, a ova stolicom izbacuje otpadni materijal. Zdrava crijevna flora poboljšava apsorpciju kalcija iz crijeva u krv i štiti kosti od osteoporoze. Fermentirani mliječni proizvodi kojima su dodani laktobacili djeluju preventivno protiv raka debelog crijeva. Oni povećavaju razinu folne kiseline i vitamina grupe B. Laktobacili u crijevima proizvode vitamin K potreban za grušanje krvi.

Začini

Začini kao što su metvica, majčina dušica, origano, bosiljak ili mažuran sadrže osobito mirisne terpene koji djeluju na različite tumore smanjujući njihov rast. Apigenin iz peršina i celera pokazao se već u malim koncentracijama u uobičajenom konzumiranju snažnim inhibitorom stvaranja krvnih žila nužnih za rast tumora. Cimet, đumbir i klinčić uspješno razgrađuju masnoće, kopar, origano i komorač pomažu opuštanju mišića probavnog sustava, sprečavaju stvaranje plinova u crijevima i zaustavljaju rast nekih za crijeva štetnih bakterija.

Bosiljak

Svaki dio ove biljke od korijena do listova ima ljekovita svojstva. Svježi listovi bosiljka dodaju se umacima od bilja, salatama, jelima od sirovog povrća, juhama i soku od rajčice. Dobro ga je uzeti s mahunarkama jer smanjuje

nadimanje, potiče peristaltiku i uravnotežuje crijevnu floru. Kod blažih živčanih tegoba, depresije, vrtoglavice, migrene i grčeva glatkih mišića djeluje umirujuće. Pomaže kod infekcija dišnih putova, prehlade, bronhitisa, astme i upale sinusa, bolesti pluća i tegoba s vidom. Sjemenke se rabe u liječenju bubrega, mokraćnih putova i genitalnih infekcija. Eterična ulja djelotvorna su protiv bakterija i gljivičnih infekcija (ne smiju se rabiti u trudnoći), a zgnječen svježi list djelotvoran je protiv bradavica, uboda pčele i za izvlačenje potkožnih prišteva na površinu. Djeluje i kao sredstvo za odvratanje kukaca. Tvrdi se da bosiljak apsorbira pozitivne ione, djeluje na negativne i oslobađa ozon iz

komadiće i ostavi stajati u kipućoj vodi 10 do 15 minuta. Čaj od đumbira uzima se kod izlaganja niskim temperaturama i za reguliranje menstrualnog ciklusa. Naribani đumbir dodaje se miješanom povrću. Uzet pola sata prije putovanja suzbija mučninu i povraćanje. Sprečava aterosklerozu, pomaže u liječenju kostiju i zglobova. Jača imunitet i mušku potenciju. Ne bi ga trebale uzimati osobe s kroničnim kožnim bolestima, osobe koje otežano mokre, krvare ili uzimaju lijekove protiv zgrušavanja krvi.

Kurkuma

Kurkuma se više od 2000 godina spominje u indijskim, kineskim i tibetan-

od moždanog udara), snižava kolesterol. Pospješuje probavu i dobro djeluje kod alergijskih stanja, astme, primijenjen na koži liječi pitirijazu, svrbež i čireve. Da bi se kurkuma mogla bolje iskoristiti potrebno je pomiješati je s paprom koji joj povećava apsorpciju iz debelog crijeva. Neki tumori bolje reagiraju na kemoterapiju ako pacijent istodobno uzima kurkumu. U mješavinama začina curry na kurkumu otpada 20%. Najbolje je pomiješati ¼ žličice kurkume s 1/2 žličice maslinovog ulja i s prstohvatom papra pa mješavinu dodavati juhama i preljevima za salate. Tradicionalna ayurvedska medicina preporuča oralno uzimanje male žličice (1-2g) praha pomiješanog s 10-15 ml vode, raspoređeno na 2-3 obroka dnevno. Međutim, treba biti oprezan kod konzumiranja jer prevelika i neprekidna uporaba može dovesti do poremećaja metabolizma.

Ružmarin

Ružmarin je od antičkih vremena poznat kao biljka koja popravlja pamćenje. On je bogat antioksidansima koji pomažu u sprečavanju starenja stanica. Terpen iz ružmarina karnosol onemogućava kancerogenim stanicama da napadnu okolna tkiva. Tako rak zbog nesposobnosti širenja gubi virulenciju. Istraživači Nacionalnog instituta za rak u Americi otkrili su da ekstrakti ružmarina pomažu da kemoterapija proдре u kancerogene stanice. Osim toga on sprečava vezivanje kancerogenih tvari za DNK i potiče detoksikaciju jetara od kancerogena. Djeluje i protuupalno i kao antioksidant, ima povoljno djelovanje kod Alzheimerove bolesti. Neki spojevi koje sadrži djeluju protiv katarakte. Svježi sok ili usitnjeni listovi imaju jako antiseptično djelovanje pa se rabe u liječenju kožnih nečistoća. Oralni pripravci mogu ublažiti nadutost, kolike i nervozu želuca dok masti i kreme na bazi ružmarina ublažavaju bol kod reumatizma, uganuća, rana i modrica. Njegovi antioksidansi sprečavaju kvarenje masnoća u mesu. Uzet u većim količinama djeluje toksično. ■

Kurkuma

atmosfere. Kod uboda kukaca (komarci) treba popiti žličicu soka od listova, a smjesu zgnječenih i usitnjenih listova staviti na mjesto uboda.

Đumbir

Sadrži proteolitičke enzime koji djeluju izrazito protuupalno, a kao antioksidans je djelotvorniji od vitamina E. Učinkovit je protiv mikroba i virusa, djeluje također antitrombotično (protiv moždanog udara) i kardiotonično. Ljekovit je za probavni sustav, uništava bakterije truljenja i uravnotežuje crijevnu floru, djeluje protiv nadutosti i slabog rada crijeva. Detoksicira jetra, snižava kolesterol, poboljšava lučenje želučanog soka i žuči. Kod nekih vrsta raka suzbija stvaranje novih krvnih žila. Infuzija od đumbira smanjuje mučninu zbog kemoterapije i zračenja. Pravi se tako da se đumbir nareže na sitne

skim medicinskim tekstovima kao biljka s najsnažnijim protuupalnim djelovanjem. I na Istoku i na Zapadu duga je tradicija njezine medicinske uporabe. Novija istraživanja potvrdila su učinkovitost i protuupalno djelovanje kurkume u liječenju reumatoidnog artritisa i drugih upalnih stanja, infekcija i ozljeda. U laboratorijskim istraživanjima kurkuma se pokazao kao snažan inhibitor rasta nekih vrsta tumora i to: tumora debelog crijeva, dojke, želuca, jetara i jajnika. Indijci koji prosječno konzumiraju 1,5 do 2 grama dnevno imaju 10 puta manje rak bubrega, 9 puta manje rak debelog crijeva, 8 puta manje rak pluća od pučanstva zemalja na Zapadu. Kurkuma je djelotvorna kod svih upalnih stanja i infekcija, jača jetra osobito kod hepatitisa C, štiti od slobodnih radikala osobito u pušača. Sprečava stvaranje krvnih ugrušaka (štiti

NARKORAT NA ULICAMA JAMAJKE

Karipska država Jamajka se krajem svibnja našla u udarnim vijestima svih svjetskih medija zbog uličnih sukoba koji su se vodili u slamovima glavnog grada Kingstona. Pokušaj snaga sigurnosti da uhvate lokalnog narkovođu Christophera Cokea, poznatog kao Dudus, doveo je do sukoba s njegovim pristašama te s lokalnim stanovništvom u kojem je ubijeno osamdesetak ljudi. Iako su snage sigurnosti nakon nekoliko dana pravog uličnog rata uspjele zauzeti njegovo sjedište, Dudus je uspio pobjeći te je njegovo boravište, unatoč nagovještajima predaje američkim vlastima, do daljnjeg ostalo nepoznato. Iako se nasilje nije proširilo na turističko područje koje se nalazi na sjevernim obalama otoka, oko 160 kilometara od Kingstona, vlasti se boje negativnog utjecaja sukoba na turističku perspektivu zemlje. U glavnom gradu Kingstonu je

proglašeno izvanredno stanje a tisuće vojnika su opkolile područje slama u Kingstonu poznatog kao Tivoli Gardens. Vlasti ističu da su svi civili stradali u pucnjava bili naoružani muškarci, no unutar područja sukoba stanovnici napominju kako vojska i policija nakon početka napada nije birala žrtve. Za lokalno stanovništvo Dudus, osim vođenja narkobande Shower posse, predstavlja filantropa i mecenu koji u lokalnim razmjerima predstavlja usporednu socijalnu službu. Pokušaj njegova hapšenja je doživljen kao napad na cijelu zajednicu, zbog čega su se u pružanju otpora jamajčanskoj vojsci i policiji pridružili i civili koji nemaju izravnu vezu s trgovinom narkoticima, što je problem s kojim se vlasti u borbi protiv narkovođa susreću i u Meksiku. ■

(Tekst u cijelosti pročitajte na: www.hrvatski-vojnik.hr)

Eksplוזija nasilja u glavnom gradu Jamajke Kingstonu, izazvana pokušajem hvatanja lokalnog narkovođe Christophera Cokea, je usmjerila pozornost svjetskih medija na tu karipsku državicu. Jamajka tako postaje još jedna u nizu srednjo-američkih država čija je unutrašnja stabilnost ozbiljno uzdrmana zbog trgovine narkoticima

U portugalskoj istočnoafričkoj koloniji Mozambiku je 1964. izbio oslobodilački rat protiv kolonijalnih vlasti, koji je okončao gotovo pet stoljeća portugalske prisutnosti na tlu istočne Afrike. Nakon neovisnosti protukolonijalni rat je prerastao u građanski...

MOZAMBIK 1964.- 1974.

Portugalski vojnici često su se u Mozambiku borili i s afričkom klimom

Tek nakon smrti portugalskog diktatora Salazara ublažila se stroga kolonijalna politika države

Portugal je područje današnjeg Mozambika zaposjao još potkraj petnaestog stoljeća. U XX. je stoljeću režim diktatora Antonia de Oliveire Salazara poticao migraciju iz Portugala u afričke kolonije, među kojima su bili Mozambik, Angola, Gvineja Bisao, otočja Cape Verde te Sao Tome i Principe. Portugalski su kolonijalni posjedi u Africi bili dvadeset i tri puta veći od matice. Početkom šezdesetih godina većina europskih država se počela povlačiti iz svojih kolonija, no portugalski režim vođen Salazarovom čvrstom rukom nije želio odustati od afričkih posjeda.

U veljači 1961. u Angoli je izbio oružani ustanak protiv Portugalaca, a 1963. protukolonijalni rat i u drugoj portugal-

skoj koloniji Gvineji Bisao, te je izbijanje ustanka u desetmilijunskom Mozambiku bilo pitanje vremena.

Pokret Frelimo

Ustanak je izbio 1964. a vodio ga je pokret Frelimo - kratica od Frente De Libertação De Moçambique, ili u prijevodu Fronta za oslobođenje Mozambika. Pokret su 1962. u Tanzaniji osnovali mozambički azilanti te je unatoč lijevoj orijentaciji uspio dobiti pomoć od komunističkih ali i zapadnih, posebice skandinavskih zemalja. Prvi vođa pokreta je Eduardo Mondlane, sociolog školovan na prestižnim sveučilištima u Sjedinjenim Državama.

U rujnu 1964. gerilci Frelimo izveli su napad na portugalske vojne ciljeve na području grada Chai u sjevernom Mozambiku, što je bio početak rata za neovisnost. Lisabon je na početak sukoba odgovorio razmještanjem vojnih postrojbi te je do sredine šezdesetih portugalska vlada u Mozambiku imala oko 70 000 vojnika. U isto vrijeme broj gerilaca nikada nije prelazio brojku od 15 000. Gerilci su uglavnom kontrolirali sjever zemlje dok su južni dio, obala te veliki gradovi ostali u rukama Portugalaca. Frelimo je dobivao pomoć od dekoloniziranih afričkih zemalja, te članica istočnog bloka, posebice Kine i Sovjetskog Saveza.

Portugalska vojska je u početnim fazama rata bila relativno neučinkovita

Na čelu Frelima Mondlanea je naslijedio Samora Machel koji je podigao stupanj organiziranosti pokreta

protiv malih gerilskih akcija Frelima koji su se ograničavali na taktiku "udari i bježi". U lipnju 1970. portugalska je vojska poduzela veliku vojnu operaciju nazvanu Gordijski čvor, kojoj su na meti bili gerilski kampovi i opskrbeni putovi duž granice s Tanzanijom. Operacija je trajala sedam mjeseci, s 35 000 por-

Među portugalskim vojnicima bilo je i lojalnih Afrikanaca, no nakon proglašenja neovisnosti za većinu njih više nije bilo mjesta u Mozambiku

tugalskih vojnika, a u njoj su prvi put uspješno primijenjena i američka iskustva iz Vijetnama u koordinaciji zračnih i kopnenih postrojbi, zračnodesantnih operacija i teških zračnih bombardiranja gerilskih kampova. Portugalska vojska je tijekom rata počinila više ratnih zločina nad afričkim civilima. Najteži zabilježeni zločin dogodio se u prosincu 1972., kada je u selu Wiryamu portugalska vojska ubila između 60 i 400 civila, od čega mnogo djece.

Veliki udarac protukolonijalnom pokretu je zadan 1969., kada je u bombaškom napadu ubijen vođa Frelima Mondlane. Mondlane je poginuo u stožeru Frelima smještenom u gradu Dar es Salamu u Tanzaniji, od bombe podmetnute u knjigu i paketom poslane Mondlaneu. Na čelu pokreta naslijedio ga je Samora Machel koji je podigao stupanj organiziranosti pokreta te proširio područje pod gerilskim nadzorom. No, unatoč tome, početkom sedamdesetih Portugal se čvrsto držao na mozambičkom tlu te će do dekolonizacije Mozambika doći političkim putem, a ne silom oružja. Početkom sedamdesetih kolonijalni ratovi su bili golemo opterećenje za Portugal jer je šest posto BDP-a odlazilo na vojne troškove a istodobno je nametnuta i četverogodišnja vojna obveza. Važan događaj za dekolonizaciju bio je povratak u Portugal bivšeg vojnog guvernera

Gvineje Bisao generala Spinoles. On se vratio u Lisabon 1973. godine uvjeren u beznačajnost kolonijalnih ratova te postao jedan od najvećih protivnika takve politike.

Vojni udar u Portugalu

Salazar je umro 1970., a u travnju 1974. uslijedio je ljevičarski vojni udar. Njime je konačno srušen autoritarni režim Estado Novo, te se iz korijena promijenila politika Lisabona prema kolonijama. Nova se vlada odlučila povući te je tako Mozambik postao neovisan 25. lipnja 1975.

Spletom povijesnih okolnosti, Portugal je bio prvi kolonijalni gospodar Afrike te je posljednji napustio kontinent. Desetogodišnji rat u Mozambiku je odnio oko 3 i pol tisuća portugalskih i oko dvadeset i pet tisuća afričkih života. Frelimo se nakon stjecanja neovisnosti ideološki promijenio, te je pokret zakrenuo radikalno ulijevo. U isto vrijeme osnovan je, na poticaj SAD-a i Južne Afrike, desničarski pokret Renamo. Nakon kratkotrajnog mira, protukolonijalni je rat već 1975. prerašao u težak građanski rat koji je trajao do svršetka Hladnog rata i potpisivanja primirja 1992. Na prvim poslijeratnim višestranačkim izborima održanim 1994., koji su označili kraj jednostranačke vladavine Frelima, pobjedu je ipak odnio Frelimo. ■

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM
OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Izvešće o djelovanju "Specijalne jedinice milicije Krajine" iz Dvora na području Banovine od kolovoza 1991. do travnja 1992. (II. dio)

Drugi dio "Izveštaja" koji je zapovjednik Specijalne jedinice milicije Krajine Simo Miletić iz Dvora uputio "MUP-u RSK" 19. rujna 1992. govori o borbenom djelovanju te jedinice od kolovoza 1991. do travnja 1992., te potvrđuje njezinu ulogu u borbama u kojima su protjerani Hrvati iz sela Mađara, Staze, Maje, Pecki, Budičine, te iz Hrvatske Kostajnice i Petrinje. Dakako, i ta se jedinica borila u skladu s planovima djelovanja JNA. Suradnja između JNA i jedinica TO u sastavu Zonskog štaba Teritorijalne obrane (ZnŠTO) Banije i Korduna, odnosno Općinskih štabova (OpŠTO) Dvor na Uni, Kostajnica, Petrinja, Sisak, Glina, Vrginmost i Vojnič, kao i ostalih srpskih postrojbi na području Banovine, koja je postojala od samih početaka oružane pobune, potvrđena je posebnom zapovijedi general-majora Špire Nikovića od 19. listopada 1991. da se one "pretpočinjavaju jedinicama JNA - komandi 1. Operativne grupe" i u daljnjem djelovanju upotrebljavaju "kao organski sastav jedinica JNA u zonama borbenih dejstava gdje se nalaze jedinice JNA".

Izvor: "Dana 24.08.1991. godine u koordinaciji sa ŠTO Caprag poslao sam ojačani vod ljudi pod komandom Radišević Stevana pok. i Sanader Dragana kao i Ostojić Željka u selo Mađare radi protjerivanja ustaških snaga. Akcija je izvršena bez povređenih i poginulih, a trajala je do 26.08.1991. godine.

Dana 27.08.1991. godine do 03.09.1991. godine na zahtjev ŠTO Kostajnica uputio sam pomoć od 10 ljudi specijalnoj jedinici u Komogovinu pod komandom Milković Rade koji su čuvali položaj u mjestu Čukur. Ni u ovoj akciji nije bilo povrijeđenih ni poginulih.

07.09.1991. godine na poziv ŠTO Kostajnica uputio sam 2 odelenja ljudi pod komandom Milković Rade i Komljenović Milana u selo Stazu i Majur radi potiskivanja ustaških snaga iz tih sela.

Akcija je uspješno izvršena bez povređenih i poginulih.

Dana, 08.09.1991. godine na poziv ŠTO Kostajnica pod komandom Buinac Momčila poslao sam ojačano odelenje kao ispomoć specijalnoj jedinici iz Komogovine kod Šupljeg Kamena radi presijecanja komunikacije Kostajnica – Dubica kojim je trebalo spriječiti ustašama dotur hrane i svježih snaga. Akcija je izvršena uspješno bez povređenih.

Dana, 13.09.1991. godine u koordinaciji sa ŠTO Kostajnica a u cilju čišćenja Kostajnice od ustaških snaga poslao sam vod ljudi pod komandom Sanader Željka da u sadejstvu sa specijalnom jedinicom iz Komogovine i ŠTO Kostajnica izvrše navedeni zadatak. Ova akcija je izvršena uspješno bez povređenih.

Također 13.09.1991. godine u koordinaciji sa ŠTO Petrinja dogovorena (u izvorniku je izostavljen dio rečenice, op. a.) hrvatskog sela Pecki od ustaških snaga. U ovu akciju sam poslao odelenje vojne policije na čijem čelu je bio Karapandža Milan. Ova akcija je protekla bez povređenih i poginulih i završila uspješno.

Dana 14.09.1991. godine u koordinaciji sa ŠTO Petrinja uputio sam 20 ljudi pod komandom Sanader Dragana i Radišević Stevana da izvrše čišćenje sela Budičina od ustaških snaga. U toj akciji ustaše su uspjele zarobiti borca Stefanović Čedu koji je naknadno razmijenjen dok povređenih i poginulih nije bilo.

Dana 15/16.09.1991. godine došlo je do razilaženja između Petrinjske struje sa matičnom jedinicom zbog toga što je ŠTO Dvor na Uni polagao pravo na jedinicu zbog toga što nas je pozadinski obezbeđivao. Međutim, petrinjska struja ovakvu saradnju nije prihvatila zbog nama nepoznatih razloga. Ovom prilikom je iz jedinice otišlo oko 20 ljudi na čelu sa Sanader Draganom i Karapandža Milanom.

Dana 17.09.1991. godine usprkos raskolu do kojeg je došlo Ilišević Marko iz

petrinjske jedinice pozvao nas da učestvujemo u akciji čišćenja Petrinje što smo mi prihvatili tako da sam u ovu akciju poslao vod ljudi pod komandom Sanader Željka. Ova akcija je trajala do 20.09.1991. godine u njoj je jedino povrijeđen Buinac Momčilo koji je ranjen u desnu nogu lakše. Zbrinut je u ratnoj bolnici Mečenčani a potom u Banja Luci.

Dana 23.09.1991. godine nenajavljeno je došla Operativna grupa JNA za Baniju i Kordun sa dvadesetak oficira i pedesetak vojnika na čelu sa generalom Koturović Dušanom. Ovu operativnu grupu iako je došla nenajavljeno smatrali smo da joj trebamo pomoći u smještaju i drugom jer nam je to od zajedničkog interesa te smo tako i postupili. Naime stavili smo se na raspolaganje ovoj O.G. JNA kako u vezi smještaja tako i prilikom uvođenja borbenih jedinica na terenu Banije a uglavnom su nas koristili kao vodiče i pratnju prvih dana.

Sa ovim stavom nije se složio Sanader Željko koji je sa 12 ljudi napustio objekt i preselio se na petrinjsku teritoriju. Iz skladišta jedinice je odvezao svu zalihu naoružanja i druge opreme kao i vozila zaobljena u prethodnim akcijama.

Od 23.09.1991. godine do 07.04.1992. godine bili smo na usluzi ovoj operativnoj grupi za specijalne zadatke a posebno od 03.11.1991. godine kada smo naredbom ministra unutrašnjih poslova Republike srpska Krajina pretpočinjani 1. Operativnoj Grupi JNA a kasnije 7. O.G. JNA. (...)

Dana 07.04.1992. godine pošto je bilo indicija da će se ova O.G. JNA gasiti u koordinaciji O.G. JNA i SJB Dvor na Uni prebačeni smo u SJB Dvor koji nas je rasporedio u rejon Divuša da osnujemo stanicu u Divuši. Kao najpovoljniju lokaciju sam izabrao Društveni dom u Divuši ... " (Izvornik, strojopis, ćirilica; HR – DASK SCP, SJB Dvor, kut. 1.). ■

1990.

„Hrvatska puška na hrvatskom ramenu,
hrvatska lisnica u hrvatskom džepu . . . „
Hrvatska molitva na hrvatskom kamenu
za sudbu našu poluslijepu

Hrvatska pjesma na hrvatskim ustima
„Hrvatska sloga i vjera u Boga . . . „
iako „naši“ nas po navici izdaju njima
O, Hrvatska, majko, moja uboga

Hrvatska riječ na hrvatskom jeziku
Hrvatska je luč kroz vjekovnu tamu
dok molimo se Bogu, svojem odličniku

Ne znajući tko „režira“ hrvatsku dramu

. . .

Prije neg' pođem pod zemlju spati
kličem: „Živjela Hrvatska! – Bog i
Hrvati“

18. 9. 1990.

Petar VULIĆ

Poziv na suradnju

Pozivamo čitatelje zainteresirane za objavljivanje kratkih priča i pjesama domoljubne tematike u Hrvatskom vojniku da nam ih pošalju na adresu:

Ministarstvo obrane, Služba za odnose s javnošću i informiranje,
Odjel hrvatskih vojnih glasila
(za rubriku Pozdrav domovini),
Stančićeva 6, 10 000 Zagreb
ili na e-mail: hrvojenik@morh.hr

Koliko je bitno javno mnijenje?

Moleći se, promišljajući nad sobom i nad svojim životom, osluškujući mišljenja sredine u kojoj živi i osoba koje poznaje, čovjek neizbježno dode u fazu razmišljanja o tome koliko se ono što on jest slaže s mišljenjem drugih ljudi o njemu. Znaju se ta mišljenja i poklopiti. Dogodi se da je osoba baš ono što drugi o njoj govore, ali vrlo često su prisutni i disonantni tonovi, odnosno nije rijedak slučaj da se o nekoj osobi stvori predodžba ili dojam gotovo potpuno suprotan od onoga što određena osoba stvarno jest. I to je moguće, kako u pozitivnom tako i u negativnom smislu. Javno mnijenje ponekad želi o nekome stvoriti svoju sliku, a da taj dojam niti približno ne odgovara istini i stvarnosti.

I Isus je, naravno na svoj način i iz sasvim drugih motiva, ispitivao javno mnijenje. Evangelist Luka navodi da je svoje učenike pitao: „Što govori svijet, tko sam ja?“ (Lk, 9, 18). Odgovori apostola svjedoče o tome da je javno mnijenje potpuno odudaralo od onoga što Isus stvarno jest. Istini za volju nije loše što su ga neki poistovjetili s Ivanom Krstiteľjem, drugi opet s prorokom Ilijom, treći s nekim od drvenih proroka. Sve je to lijepo i svi ti likovi su vrijedni poštovanja i divljenja. Ali, Isus nije to. Javnost je o njemu, dakle, sasvim suprotno razmišljala.

No, lako za javno mnijenje. Ne treba se čuditi što su njihove predodžbe bile pogrešne. Veći je problem taj što njegovi prvi učenici nisu u sav glas zajedno odgovorili na Isusovo pitanje: „A vi, što vi kažete, tko sam ja?“, već se jedino iz Petrovih usta čula riječ: „Krist – Pomazanik Božji.“

Kad se nekoga dobro ne poznaje (kao što javnost nije dobro poznavala Isusa), onda se stvaraju i pogrešna mišljenja, a tek kad se nekoga stvarno upozna (kao što vjerujemo da je Petar poznao Isusa) onda je moguć ispravan sud o njemu. Možda je, razmišljajući s tog stajališta, šutnja drugih apostola i dobra. Budući da još nisu do kraja upoznali Isusa, nisu htjeli izricati svoj sud o njemu. Bolje je i šutjeti, negoli o nekome krivo govoriti ili iznositi sudove koji ne stoje. Zahvaljujući Petru, a ne javnosti ili ostalim apostolima, upoznali smo pravi identitet Gospodina našega Isusa Krista. On je Pomazanik Božji.

Naravno da se ne mogu Isusu „miješati u posao“ ili komentirati njegovu želju da vidi koliko ga stvarno javnost, odnosno apostoli poznaju i da čuje koliko se njihova razmišljanja i njihova slika o njemu poklapaju sa stvarnim stanjem, ali mi je ova zgoda iz Isusova života prilično važna. Pruža mi priliku analizirati sebe i usporediti to s mišljenjima drugih o meni.

Dolazim tako do zaključka: ma nije toliko bitno što drugi misle ili govore o tebi; važno je da ti sam znaš tko si i što si i da si uistinu zadovoljan sa samim sobom, s onim što jesi i što činiš. To potvrđuje i jedna mudra rečenica: „I prošao si svoj najteži ispit, ako je čovjek u zrcalu tvoj prijatelj. Jer na putu života možeš prevariti čitav svijet i u prolazu će te ljudi tapšati po ramenu, ali će ti konačna plaća biti bol srca i suze ako si prevario čovjeka u zrcalu.“

I kad bi čitava javnost krivo mislila o Isusu, čak i kad bi apostoli bili nesigurni i ne bi dali zadovoljavajuće odgovore, čak i da Petar nije imao nadahnuće Duha Svetoga i pravu spoznaju o Isusu, ništa od toga ne bi umanjilo Isusa u onome što on jest – Pomazanik Božji.

Dragi prijatelji, pomozimo sebi da imamo snage stati pred zrcalo i biti zadovoljni slikom i likom koji nam, stoji nasuprot. Trudimo se živjeti tako da nitko i ne pomisli, a kamoli kaže, nešto pogrešno o nama. I, ako kojim slučajem javnost ni tada ne prepozna tko smo i kakvi smo, već bude pogrešno sudila o nama, ne očajavajmo. Važno je da ne prevarimo čovjeka u zrcalu.

Žarko RELOTA

BIBLIOTEKA

Ivica Buljan, Vlado Vurušić
Nogomet - svjetska prvenstva
Školska knjiga, Zagreb, 2010.

Nije nimalo neobično što su se novinari Vlado Vurušić i Ivica S. Buljan zaputili u istraživanje nogometa. Nogomet je fenomen i magnet bez premca, čemu je najviše pridonijela televizija, koja je svijet pretvorila u globalno dvorište.

Svjetsko nogometno prvenstvo najgledaniji je događaj na kugli zemaljskoj. Sve finalne utakmice posljednjih svjetskih prvenstava bile su gledanije od Armstrongova prvog koraka na Mjesecu 1969. godine.

Autori su u ovoj knjizi opisali na više od 600 stranica sve nogometne utakmice ikada odigrane na svjetskim prvenstvima, počevši od prvoga, organiziranog u Urugvaju davne 1930., pa sve do danas. Bez poznavanja tih povijesnih dvoboja nemoguće je razumjeti nogomet danas - upravo su svjetska prvenstva stvarala i mijenjala nogometnu igru i učinila ju još bržom, jačom, jednostavno nezamjenjivom.

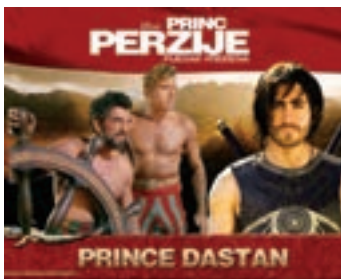
Knjiga sadrži i rezultate svih odigranih utakmica, više od 10 000 imena igrača, trenera i sudaca, pregledne statistike, sve strijelce i najveće zvijezde prvenstava te zanimljivosti o nogometašima i navijačima. Naravno, jedno od 20 poglavlja posvećeno je hrvatskoj reprezentaciji.

Priredila Mirela MENGES

FILMOTEKA

Princ Perzije – Pijesak vremena

- američki spektakl
- redatelj: Mike Newell
- distributer: Blitz film & video
- trajanje: 116 minuta
- glume: Jake Gyllenhaal (Dastan), Gemma Arterton (Tamina), Ben Kingsley (stric Nizam)

Perzijski kraljević Dastan dolazi u posjed prastarog bodeža koji je ključ za pristup Pijesku vremena, no netko ubija perzijskog kralja, a Dastana optuže za zločin. Bježeći pred progoniteljima u namjeri da skine ljagu sa svog imena, Dastan se udružuje s Taminom, mladom alamutskom princezom, čuvaricom Pijeska vremena koja je spremna učiniti sve da ga zaštiti...

Prije nekoliko tjedana najavio sam *Princa Perzije* kao idealan herojski film za školarce na upravo započetim školskim praznicima. Sad kad sam ga pogledao, mogu reći da uopće nisam pogriješio. Sve je u filmu pojednostavljeno i bez većih misaonih zavrzla. Zahvaljujući princu Dastanu i družini, danima poslije gledanja prisjećam se svojih bezbrižnih tinejdžerskih dana i filmova kao što su bili *Bagdaski lopov* ili *Alibaba i 40 hajduka*. Mislio sam da se takvi filmovi više ne snimaju, a ako se i snimaju da nemaju vrijednosti. Meni inače drag Jake Gyllenhaal odigrao je ulogu po kojoj ću ga zauvijek pamtit. Mangupski pozitivac, kojeg bogovi i prijatelji čuvaju, neodoljivo podsjeća na Crvenog gusara što ga je prije više od pedeset godina utjelovio Burt Lancaster. Hvala *Princu Perzije* što me podsjetio da nas mladenačka poletnost i neopterećenost nikad ne napuste, nego samo skriveno čekaju pogodan trenutak da ponovno zasjaje. Dalo bi se još stranice ispisati o osnovnoj poruci filma, bratskoj ljubavi i poštenju. Umjesto toga, ponovno najtoplija preporuka jer *Princ Perzije* dokazuje da je film prije svega zabava. Nadam se samo da neće snimati nastavke, jer *Pirati s Kariba* i *Ironman* nam pokazuju da takve priče imaju kvalitetu samo za jedno gledanje.

Leon RIZMAUL

VREMEPLOV

21. lipnja 1919.
Nijemci potopili svoju flotu

Nakon završetka I. svjetskog rata njemačka je ratna mornarica bila jedna od važnih tema pregovora o miru pa je internirana u britansku pomorsku bazu Scapa Flow. Iskoristivši odsutnost glavnine britanskih ratnih brodova, njemački je admiral Ludwig von Reuter 21. lipnja 1919. zapovjedio potapanje cijele zatočene njemačke flote. U roku od dva sata zapovijed je signalnim zastavama prenesena svim posadama i oko podneva svi su brodovi polagano počeli tonuti. Uzbunjeni britanski stražari pokušali su spriječiti potapanje, ali bez većeg uspjeha, ubivši pritom devet njemačkih mornara, posljednje žrtve I. svjetskog rata. Od bitke kod Jutlanda 1916. njemačka je ratna flota predstavljala izazov Savezničkim snagama. Kako bi se osigurali od mogućih iznenađenja, odlučili su je nakon sklapanja primirja u studenome 1918. internirati u Scapa Flow. Ondje je upućeno pet bojnih krstaša, 11 bojnih brodova, osam krstarica i 50 razarača. Svi su brodovi razoružani i stavljeni pod nadzor čekajući da se o njihovoj sudbini odluči na pregovorima u Versaillesu. Ne želeći da nekad ponosna njemačka carska mornarica bude razdijeljena među pobjednicima, njemački je zapovjednik odlučio potopiti sve brodove. U jednom danu svi su brodovi nestali na dnu Scapa Flowa. Britanci su od uništenja uspjeli spasiti samo tri lake krstarice i tri razarača, ali je većina njemačke flote visokoga mora zauvijek nestala u dubinama Scapa Flowa. Brodovi su poslije izvađeni i prodani u staro željezo. Britanski zapovjednik Fremantle poludio je od bijesa, nazvavši taj njemački čin "povredom časne tradicije pomoraca svih nacija". Reuter mu je mirno odgovorio: "Smatram da bi u prilici nalik ovoj postupio i svaki britanski mornar." U II. svjetskom ratu slično su postupili i Francuzi, potopivši 1942. svoju flotu u Toulonu, da ne bi pala u ruke Nijemcima.

18. lipnja 1991. - počelo neprekidno zasjedanje Hrvatskog sabora

19. lipnja 1860. - Josip Šokčević imenovan hrvatskim banom

21. lipnja 1992. - oslobođen Miljevački plato

22. lipnja 1941. - pokraj Siska osnovan Prvi partizanski odred u Hrvatskoj – Dan antifašizma

24. lipnja 1520. - španjolski osvajač Hernan Cortes ušao u Meksiko

Leon RIZMAUL

Dinko ČUTURA

Topovi - branitelji Šibenika

U rujnu 1991. 9. kninski korpus JNA počeo je napad na Šibenik s ciljem osvajanja grada i potpune prometne izolacije sjeverne i južne Hrvatske. Grad su branili pripadnici ZNG-a (iz kojeg će poslije nastati 113. šibenska brigada), stalni i pričuvni sastav policije PU Šibenik, kao i mnogi dragovoljci branitelji.

Od 11. do 13. rujna napad je izvršen na područje Skradina što je rezultiralo iskapčanjem Šibenika iz vodovodne i strujne mreže.

Tenkovski napad na Šibenik počeo je 16. rujna, no branitelji su uspjeli zaustaviti tenkove na samom mostu. U toj borbi velika pomoć bila im je topnička potpora s otoka Žirja, iz obalne bitnice koju su zaposjeli hrvatski branitelji. Paljba iz topova Ansaldo D 51 uvelike je pomogla braniteljima Šibenika obraniti grad i spriječiti prelazak srpskih tenkova preko mosta. Konačna pobjeda izvojevana je 22. rujna, kada je most ponovno otvoren za promet. Bio je to prvi poraz neprijatelja u Domovinskom ratu. Topovi su nakon bitke dobili ime Ruža hrvatska.

Namjena: borba protiv plov-
nih objekata na moru, protiv
oklopnih i motoriziranih
sredstava te neutraliziranje
žive sile i paljbenih sredstava

Kalibar: 90 mm

Dužina cijevi: 4736 m

Težina: 3500 kg

Okomito polje djelovanja:
2° do 85°

**Vodoravno polje
djelovanja:** 360°

Najduže dopušteno

trzanje: 1050 mm

Najmanje dopušteno

trzanje: 800 mm

**Početna brzina trenutno
fugasne granate HE M71:**
860 m/sec

**Maksimalni domet
trenutno fugasne granate:**
18 050 m

Snimio: Davor KIRIN

Riječ je o topovima koje je proizvela poznata talijanska tvornica Ansaldo u vrijeme II. svjetskog rata. Pokazali su se kao topovi izvrsnih mogućnosti i modernog dizajna a proizvodili su se u tri inačice. Najbrojnija inačica bila je za statični smještaj. Proizvedeno je 1087 topova. U II. svjetskom ratu veliki broj topova dopao je u ruke Saveznika kao ratni plijen. Dvanaest topova s talijanskog bojnog broda Vittorio Veneto završilo je na otoku Žirju raspoređeno u dvije bitnice s po šest topova. Bili su smješteni na starim austrougarskim postoljima, na kojima su se nekada nalazili škodini topovi.

Dva topa, potpuno obnovljena, nalaze se u Hrvatskom vojnom učilištu.

35

**HRVATSKI
VOJNIK**

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE RH
SLUŽBA ZA ODNOS S JAVNOŠĆU I INFORMIRANJE
Odjel hrvatskih vojnih glasila

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za internet: Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir (marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov (leida.parlov@morh.hr),
Domagoj Vlahović (domagoj_vlahovic@yahoo.com)

Lektorice: Gordana Jelavić, Boženka Bagarić, Milenka Pervan Stipić

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Josip Kopi, Davor Kirin

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,
Damir Bebek, Predrag Belušić

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo, tel: 3784-937

Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tisak: Vjesnik d.d., Slavonska avenija 4, Zagreb

Naslov uredništva: MORH, Služba za odnose s javnošću i informiranje,
p.p. 252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

http://www.hrvatski-vojnik.hr, e-mail: hrvojinik@morh.hr

Naklada: 5400 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara (EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo. Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2010.
Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH.

www.medieval-castle-siege-weapons.com

Amerikanac zvučna imena Garfield Benjamin je zaljubljenik u tematiku **srednjovjekovnih opsada** i njima je posvetio svoju privatnu stranicu s adresom **www.medieval-castle-siege-weapons.com**. Ne možemo reći da je riječ o pretjerano atraktivnom uratku, premda obuhvaća i druge dijelove srednjovjekovnog ratovanja. Benjamin se ne usredotočuje na estetsku dopadljivost, nego na vrlo jasne informacije, namijenjene početnicima koje zanimaju iste teme, ili mladima koji nisu zaludeni samo sapunicama i reality-showom. Oni koji su zainteresirani za više informacija ili crteže, također se mogu poslužiti stranicom. Naime, autor vas dobro navodi prema drugim, stručnijim stranicama, ili čak literaturi dostupnoj preko različitih prodajnih stranica poput Amazona. Dakle, stranica vam neće privezati nos za zaslon računala, ali i takva nam je privukla pozornost.

D. VLAHOVIĆ

web info

2010
EUROSATORY
INTERNATIONAL

Tvrtka Kroko International d.o.o. poziva vas
na sajam vojno - policijske opreme

EUROSATORY

od 14. do 18. lipnja u Pariz,
VIPARIS Nord Villepinte Exhibition Center:

Hall 6 – štand C-141

manufacturer of military & police equipment
Poslovni centar V.M.D. Vukovarska 2630
10000 Zagreb --- Croatia
UIT: 1558340 --- NATO CAGE CODE: A00AB
tel. +385 1 37 72 777 | fax. +385 1 37 30 751
info@kroko.hr www.kroko.hr

development | production | distribution | logistics

